

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra muzikologie

Miloš Štědroň a jeho dvě mozartovské inspirace

Miloš Štědroň and his two mozartian inspiration

/ Er muss dringend

Wam wachs /

Bakalářská diplomová práce

Nela Chudáčková

Vedoucí práce: Mgr. Alice Ondřejková, Ph.D.

Olomouc 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně, pouze s použitím literatury a dalších zdrojů uvedených v seznamu literatury. Souhlasím, aby tato práce byla uložena a zpřístupněna ke studijním účelům na Univerzitě Palackého v Olomouci.

V Brně dne 1. května 2016

Nela Chudáčková

Velice děkuji vedoucí práce Mgr. Alici Ondřejkové, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a trpělivost. Dále velmi děkuji prof. PhDr. Miloši Štědroňovi, CSc. za milé jednání a velkou pomoc při hledání informací. A poslední dík patří všem blízkým a rodině, kteří mi jakýmkoliv způsobem pomohli a přispěli k realizaci této práce.

Obsah

Úvod	6
1. Stav bádání	7
2. Životopis Miloše Štědrone	11
3. Hudební tvorba	15
3.1 Komorní tvorba	15
3.2 Orchestrální tvorba	16
3.3 Vokální tvorba	17
3.4 Scénická tvorba	18
3.5 Filmová hudba	19
3.6 Elektronická a počítačová hudba.....	20
3.7 Tvorba pro lidové nástroje	20
4. Literární tvorba	21
5. Analýza vybraných děl	24
5.1 Er muss dringend	24
5.1.1 Er muss dringend.....	25
5.1.2 Muede.....	26
5.1.3 Reise	27
5.1.4 Joli oiseau.....	28
5.1.5 Eccellenza.....	30
5.1.6 Empfehlungen	31
5.1.7 Ritornello	32
5.1.8 Arietta	33
5.1.9 Meine Unterschrift.....	34
5.1.10 Fine	35
5.1.a Komentář k audio nahrávce	35
5.2 Wam Wachs	37
5.2.1 Amadeus	37
5.2.2 Alla Turca.....	38
5.2.3 Born.....	38
5.2.4 Menuet dekadence	39
5.2.5 Dyem	40

5.2.6 XXX.....	40
5.2.7 Laudon	41
5.2.8 + + +.....	42
5.2.9 4. XII. 1791... Amadeus	42
5.2.a Komentář k audio nahrávce	43
Závěr	46
Resumé.....	47
Summary.....	48
Zusammenfassung	49
Anotace	50
Bibliografie a použité zdroje	51
Literatura	51
Internetové zdroje	52
Diplomové práce	53
Seznam příloh.....	54
Přílohy	55

Úvod

Předmětem zkoumání mé bakalářské práce je brněnská osobnost Miloš Štědroň jako taková, ovšem s důrazem na skladatelskou činnost, která se inspiruje osobností Wolfganga Amadea Mozarta. V první části práce se soustředím na historiografický přístup. Snažila jsem se získat fakta o dosavadním životě, hudební i literární činnosti skladatele. Analytický přístup užívám v druhém oddílu práce. Díky němu zjišťuji přesné postupy skladatelova tvoření. Metodu zde kombinuji s komparativní, neboli srovnávací. Spojení těchto dvou vědeckých postupů mi umožnilo analyticky porovnat skutečnost inspirace Mozartem ve vybraných dílech. Cílem práce je uvedení základních informací o osobnosti Miloše Štědrone a analytické určení vybraných dvou cyklů. Důvodem, proč jsem si tuto brněnskou osobnost vybrala, je obliba divadla *Husa na provázku* a jeho hudby.

Práce je členěna do ucelených kapitol, které vymezují informace daného tématu. První z nich je současný stav pramenů a literatury. Popisuji zde průběh stavu bádání a dostupnost informací, které se týkají jak životopisných údajů, tak i soupisů skladatelovy tvorby v hudební i literární sféře. Následující kapitola se věnuje uměleckému a profesnímu životu Miloše Štědrone. Obsahuje informace z dětství a studií, poté krátké uvedení do skladatelova působení v brněnských institucích, například divadlo *Husa na provázku*. Další informace v následných kapitolách uvádějí základní popis hudebních a literárních děl, na kterých se podílel. Poté se přesuneme k hlavní kapitole mé bakalářské práce, analytické části. Pro analýzu jsem vybrala dva cykly, které jsou inspirovány tvorbou Wolfganga Amadea Mozarta. První *Er muss dringend* se sestává z deseti vokálních miniatur s doprovodem kladívkového klavíru. Každou miniaturu jsem uchopila a analyticky demontovala. Popis jsem doplnila o formové schéma. Uvedla jsem texty miniatur i s překlady do českého jazyka. Text je složen ze střípků Mozartovy korespondence. Druhý vybraný cyklus nese název *Wam wachs* s dodatkem *Kabinet voskových figur Amadea*. Cyklus složený tentokráte z devíti miniatur je určený pro marimbu, vibrafon a bicí nástroje. Již samotný název zní velice pozoruhodně. Podrobnější informace s vysvětlením jsou uvedeny v kapitole 5.2. I u druhého celku jsem analyticky rozebrala každou miniaturu zvlášť a doplnila popis o formové schéma. Analytické kapitoly doplňuji o komentář k nahrávkám. Na závěr práce příkládám přílohy obsahující fotokopie not a CD s audio nahrávkami obou cyklů.

1. Stav bádání

Miloš Štědroň je velmi impozantní osobností Brna, populární nejen v České republice, ale i zahraničí. I přes všechnu popularitu a všeobecnou známost jeho osoby, není literatury k mému tématu bakalářské práce mnoho.

Nejvíce jsem využila informace z knihy *Přijdu za poledne. Miloš*. Publikaci editovala Olga Jeřábková, která veškeré vzpomínky sesbírала a utřídila na 156 stran do jedenácti kapitol. Deset kapitol je psaných jako vyprávění samotného skladatele. Vzpomíná na svoje dětství a hlavně dědečka, díky kterému se začal zajímat o hudbu. Samozřejmě dále uvádí své zaujetí skladatelskou osobností Leoše Janáčka. Navazuje popis jeho působení v brněnském divadle *Husa na provázku* a spolupráce s hudebníky, skladateli, režiséry, herci a dalšími osobnostmi, kteří zde působili zároveň s Milošem Štědroňem. Poslední jedenáctá kapitola je seskládána z dopisů, poděkování a vzkazů přímo pro něj.¹

Sekundární literaturou pro mě byly slovníky obsahující hesla. Některé, kromě hesel, uvádí i výčet skladatelovy tvorby, jak hudební tak literární. Užila jsem *Hudební slovník pro každého II*. Publikaci sepsal Jiří Vysloužil. Nachází se zde pouze slovníkové heslo bez bližších informací ohledně tvorby.² Internetový slovník *Český hudební slovník osob a institucí* obsahuje slovníkové heslo i se stručným popisem a výčtem tvorby. Autorem daného slovníkového hesla je Karel Steinmetz.³ Další knihou je *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Knihu sepsali Antonín Matzner, Ivan Poledňák, Igor Wasserberger a kolektiv. Heslo o Štědroňovi utvořil Mikuláš Bek.⁴ Internetová stránka *Musicbase* obsahuje data a informace o jednotlivých skladbách (data premiér, obsazení, k jaké příležitosti byly složeny...). Uvádí i základní informace o samotném skladateli.⁵

Mezi následující zdroje patří internetové stránky *České televize*, kde jsou uloženy nahrané rozhovory a pořady s Milošem Štědroňem. Jedním z nich je pořad *Na plovárně*

¹ ŠTĚDRŇ, Miloš a Iva BITTOVÁ. *Přijdu za poledne. Miloš: můj život s hudbou a lidmi kolem ní: Miloš Štědroň - skladatel, muzikolog a pedagog o dětství, literatuře, divadle, hudbě, univerzitě, ale i o Brně*. 1. vyd. Editor Olga Jeřábková. Brno: Barrister, 2012, 155 s.

² VYSLOUŽIL, Jiří, Ivan POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Hudební slovník pro každého*. 1. vyd. Vizovice: Lipa--A.J. Rychlík, 1995-1998, 2 v.

³http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665 citováno dne 26. 3. 2015

⁴ MATZNER, Antonín, Ivan POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. 1. vyd. Praha: Supraphon, 1990.

⁵<http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/> citováno dne 26. 3. 2015

s Markem Ebenem. Štědroň byl hostem 4. května 2004.⁶ Dalším je dokument s názvem *Fenomén Miloš Štědroň*. Dokument měl premiéru 1. října 2013 na ČT art.⁷ Miloš Štědroň byl pozvaný do pořadu, který moderuje Karel Šíp. Jedná se o televizní relaci *Všechnopárty*. Díl byl vysílán 20. prosince 2006.⁸ Podobných rozhovorů, pořadů a dokumentů je na internetových stránkách *České televize* mnoho.⁹

Následným zdrojem je internetový archiv *Českého rozhlasu*. Nachází se zde desítky rozhovorů přímo s Milošem Štědroňem, nebo rozhovory a články, ve kterých je předmětem zájmu jeho tvorba či osoba. Vybrala jsem z výčtu rozhovor *Českého rozhlasu Brno* pořadu *Apetýt*. Díl z 19. října 2013 jsem zvolila pro určené téma divadlo *Husa na provázku*. Hosty jsou Miloš Štědroň, Pavel Zatloukal a Jiří Pecha. Pořad moderuje Marcela Vandrová. Rozhovor trvá padesát minut a v centru pozornosti stojí již zmíněné divadlo a 45. výročí jeho fungování. Další díl pořadu *Apetýt*, kde je hostem Miloš Štědroň se věnuje jeho osobnosti, tvorbě a také připomíná, že 9. února 2012 oslavil sedmdesáté narozeniny. Díl byl vysílán 18. února 2012. Moderuje ho taktéž Marcela Vandrová.¹⁰ Štědroň byl pozván také do pořadu *Stříbrný vítr* dne 3. října 2015, který je vysílán na *Českém rozhlasu 2*. Tento pořad moderuje Jitka Novotná a díl trvá 45 minut. V tomto rozhovoru vzpomínají na vývoj filozofické fakulty *Masarykovy univerzity* a také na dětství. Štědroň zde zmiňuje svá první díla, pro které inspirací bylo Dumasovo dílo *Tři mušketýři* a jednou z prvních oper byla romantická opera o d'Artagnanovi.¹¹ Další rozhovorů a povídaní jsou desítky, takže jich zmíním jen pár. *Český rozhlas Brno* vysílá pořad *Toulky Moravou* a hostem pro den 4. července 2009 byl Štědroň, aby povídal o inspiracích a informacích, které našel a hledá v brněnských ulicích o Leoši Janáčkovi.¹² Další pořad *Českého Rozhlasu Brno Rendez-vous* s moderátorkou Marcelou Vandrovou pozvali architekta Aleše Svobodu a Miloše Štědroň 19. října 2011. Povídaní je určeno brněnskému podzemí a spolupráci na zpřístupnění a zpříjemnění prohlídky podzemí,

⁶<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/20352216035-na-plovarne-s-milosem-stedronem/> citováno dne 27. 3. 2015

⁷<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10396280248-fenomen-milos-stedron/> citováno dne 27. 3. 2015

⁸<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10090925908-vsechnoparty/206522161600040/obsah/103247-milos-stedron> citováno dne 27. 3. 2015

⁹<http://www.ceskatelevize.cz/hledani/?q=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&submitSearch=Hledej+video&cx=000499866030418304096%3Afg4vt0wcjv0&cof=FORID%3A9&ie=UTF-8> citováno dne 27. 3. 2015

¹⁰<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Apet%C3%BDt%22> citováno dne 27. 3. 2015

¹¹<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22St%C5%99%C3%ADbrn%C3%BD%20v%C3%ADtr%22> citováno dne 27. 3. 2015

¹²<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Toulky%20Moravou%22> citováno dne 30. 3. 2015

přesněji kostnice pod *Kostelem Sv. Jakuba*.¹³ *Český rozhlas Olomouc* pořad *Lady magazin a jeho hosté* 21. června 2014 pro tento díl pozvali Miloše Štědrone.¹⁴ *Český rozhlas Vltava* a pořad *Telefonotéka* s moderátorkou Zuzanou Ledererovou pozvala Štědrone 10. dubna 2015.¹⁵ Více pořadů již zmiňovat nebudu, veškeré naleznete na internetových stránkách *Českého Rozhlasu*.¹⁶

Informace k tématu mé práce jsou také uvedeny v diplomových pracích. První z nich je bakalářská práce Lucie Uchytlové s názvem *Původní české muzikály Milana Uhdeho a Miloše Štědrone v Městském divadle Brno* z roku 2013. V práci jsou představeny informace o jednotlivých osobnostech a podrobnější popis vybraných třech muzikálů. Jsou jimi *Nana, Červený a černý* a *Divá Bára*. Bakalářská práce je velmi dobře propracovaná až na rozdělení textu do kapitol a podkapitol. Třetí kapitola je nepřehledně rozřazena. Je nazvaná Miloš Štědroň & Milan Uhde. Podkapitoly jsou rozděleny do čtyř částí. Přehlednější by bylo kapitolu rozdělit pouze do dvou (Miloš Štědroň a Milan Uhde) a ty zbývající dvě do dalších podkapitolek podkapitol.¹⁷ Druhá práce *Janáček ve hře Milana Uhdeho Leoš aneb tvá nejuvěrnější* je od Bc. Ivety Machové z roku 2013. Zvolila si pro své bádání jednu vybranou inscenaci *Leoš aneb tvá nejuvěrnější*. Práci naplňují informace věnující se přímé genezi toho díla, které jsou velmi užitečné. Nabízí i detailní pohled na inscenaci.¹⁸ Následuje práce Lindy Finsterlové nese název *Miloš Štědroň – osobnost brněnského hudebního života*. Bakalářská práce se mi stala inspiračním zdrojem. Autorka si vybrala také dvě díla pro analytické zkoumání, ale rozdílem je zvolení skladeb ze sféry artificiální a nonartificiální hudby. Úvodem práce Finsterlová představuje obecné informace o Miloši Štědroňovi a poté uvádí seznam jeho hudebních děl. Vyjmenování skladeb je pro tuto práci nemístné. Zabývá se osobností, takže by měla rozvést i jeho tendence a inspirace pro skládání. Následuje i seznam literární tvorby, který zde není vhodný použít. Druhá část práce je zaměřena na analytické bádání již zmíněných

¹³<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Rendez-vous%22> citováno dne 30. 3. 2015

¹⁴<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Lady%20magaz%C3%ADn%20a%20jeho%20host%C3%A9%22> citováno dne 30. 3. 2015

¹⁵<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Telefonot%C3%A9ka%22> citováno dne 30. 3. 2015

¹⁶<http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0> citováno dne 30. 3. 2015

¹⁷ UCHYTILOVÁ, Lucie. *Původní české muzikály Milana Uhdeho a Miloše Štědrone v Městském divadle Brno*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Prof. PhDr. Margita Havlíčková.

¹⁸ MACHOVÁ, Bc. Iveta. *Janáček ve hře Milana Uhdeho Leoš aneb Tvá nejuvěrnější*. Brno, 2013. Magisterská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Prof. PhDr. Miloš Štědroň, CSc.

skladeb. Jako první je nonartificiální hudba z muzikálu *Balada pro banditu*. Autorka zde neuvedla všechny písně, které naplňují muzikál, což je podle mého názoru nedostačujícím materiálem, který by měl další badatele uspokojit. Jako zástupce artificiální hudby vybrala cyklus *Wam wachs Kabinet voskových figur Amadea*, který jsem si zvolila také pro svou práci. První velmi neadekvátní a až zarážející je rozsah, který je pro tuto analýzu stanoven. Podle mého názoru, necelé dvě strany jsou příliš málo na rozbor tohoto cyklu. Dalším problémem je autorčina nepozornost - obsah s textem nekoresponduje, co se týče počtu podkapitol.¹⁹ Diplomových prací, které se týkají nebo alespoň dotýkají tématu mé bakalářské práce, je více. Usnadnily mi hledání opravdových zdrojů.

¹⁹ FINSTERLOVÁ, Linda. *Miloš Štědroň - osobnost brněnského hudebního života*. Brno, 2014. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce Miloš Vacek.

2. Životopis Miloše Štědrone

Miloš Štědroň, muzikolog, pedagog a profesor Masarykovy univerzity v Brně, skladatel, kritik a hudební editor se narodil 9. února 1942 v Brně. Vyrůstal v hudební a velice kulturně založené rodině. Matka byla učitelkou hudby na Lidové škole umění v Králově Poli v Brně a otec (jménem Miloš) hudebníkem. Návštěvy koncertů a divadelních představení byly velmi časté. Hudební orientace a talent vycházeli od dědečka Františka Štědrone, který byl multiinstrumentalistou a vojenským hudebníkem. Měl také svoji kapelu, kde působil jako kapelník i dirigent. Jeho kapela byla ze začátku působení chápána a realizována jako dechová, ale postupem času z ní vzniklo těleso, které vystupovalo na významných akcích (koncertní činnost v kině, brněnský recitál). Civilním povoláním byl koncipient u advokáta a přivydělával si jako regenschori v kostele. František Štědroň měl čtyři syny – Vladimíra, Miloše, Bohumíra, Jana. Vladimír byl nejstarším synem. Vystudoval pražskou konzervatoř, poté navázal studiem práv a stal se soudcem. Absolvoval také mistrovské učení u Josefa Suka. Po soudcovském období působil na pražské konzervatoři jako profesor a korepetitor. Miloš (otec Miloše) vystudoval geografii na přírodovědecké fakultě, ale pracoval jako bankovní úředník. Byl také hudebně založený - dobrý a pohotový muzikant, působil jako příležitostný houslista a violista. Bohumír vystudoval hudební vědu u Vladimíra Helferta a klavíristou se stal pod vedením Ivana Kurze. Po studiích působil na mnoha středních a odborných školách, získal místo na *Masarykově univerzitě*, kde se stal profesorem hudby. Nejmladší Jan byl skvělým houslistou a celý život jim zůstal věrný. Působil v Kroměříži jako učitel a profesor konzervatoře.²⁰

Na gymnáziu (tehdejší Jedenáctiletá střední škola) na ulici Tábor v Brně Miloš Štědroň v roce 1959 odmaturoval. V letech 1959-1964 studoval bohemistiku a muzikologii na filozofické fakultě *Univerzity Jana Evangelisty Purkyně* (nyní *Masarykova univerzita*), kde později absolvoval. Zde se vzdělával u profesorů Jana Racka a Bohumíra Štědrone. Jeden rok během studií docházel na konzervatoř k profesoru Zdeňku Blažkovi na hodiny kompozice. Dále v letech 1965-1970 pokračoval ve studiu tentokrát skladby a teorie hudby na *Janáčkově akademii múzických umění* v Brně u profesorů Miloslava Ištvana, Jana Kapra, Ctirada Kohoutka a Aloise Piňose.

²⁰ ŠTĚDRONĚ, Miloš a Iva BITTOVÁ. *Přijdu za poledne. Miloš: můj život s hudbou a lidmi kolem ní: Miloš Štědroň - skladatel, muzikolog a pedagog o dětství, literatuře, divadle, hudbě, univerzitě, ale i o Brně*. 1. vyd. Editor Olga Jeřábková. Brno: Barrister, 2012, 155 s.

Tady následně absolvoval studium experimentální a elektroakustické hudby. S Miloslavem Ištvánem spolupracoval na dokončení děl Josefa Berga (1927 – 1971). Jedno z nich byl *Velký Faust*, jehož dokončili a uvedli na scénu v roce 1980. Také se účastnil vzdělávacích stáží v Belgii a Holandsku (1964), v Darmstadtu – kurzy *Nová hudba* (1966), v Německu a Vídni. Během posledního ročníku studia na Filozofické fakultě nastoupil do *Moravského muzea* v Brně, kde v letech 1963-1972 vedl *Malé divadlo hudby*, které bylo pod hudebně historickým ústavem. Věnoval se zde tématu týkajícímu se Leoše Janáčka. Mezi zajímavost, kterou uvádí je vývoj Janáčkovy rukopisu. Z krásného a úhledného krasopisu se postupně stal nepřehledný rychlopis. Tvrdí, že se tím pozná posun, vývoj skladatele v myšlenkové nápaditosti. Roku 1972 nastoupil na filozofickou fakultu brněnské univerzity jako odborný asistent, kde roku 1985 obdržel titul CSc.. Získal ho díky kandidátské práci na téma Leoš Janáček a hudba 20. století. Docentem hudební teorie se stal roku 1988 a o šest let později, tedy 1994, byl jmenován profesorem muzikologie.²¹

Od šedesátých let navázal spolupráci s televizí a *Českým rozhlasem*. Roku 1967 se podílel na založení *Divadla Husa na provázku*, které ho provází až do dnešního dne a stalo se velice významnou součástí jeho života. Budova *Domu umění* byla pro divadlo *Husa na provázku* domovem až do roku 1993. *Dům pánů z Fanalu* na Zelném trhu v Brně se 5. září 1993 stal domovinou divadla až dodnes. Divadlo bylo založeno jako experimentální a stále tento přístup drží. Ke vzniku divadla v roce 1968 pomohl otec Evy Tálské, která patřila mezi zakládající členy. Politická situace tenkrát nebyla příliš nakloněna k zakládání nových uměleckých sdružení, ale otec Evy Tálské byl vedoucím tehdejšího Odboru kultury. Představení byla stavěna jako divadlo všech směrů. Tento pojem znamená, že jeviště bylo uprostřed a obecenstvo sedělo kolem celé scény. Dodnes se představení tímto způsobem provozují, divák je více vnesen do dění daného příběhu. Miloš Štědroň v divadle spolupracoval a stále spolupracuje s řadou významných režisérů, skladatelů a herců. Nejznámější hrou je *Balada pro banditu*, která měla premiéru v roce 1975. Velice zajímavou a politicky ztvárněnou hrou je *Chameleon aneb Josef Fouché* z roku 1984. Autory jsou Miloš Štědroň, Josef Fouché, Petr Oslzlý a Milan Kundera. *Jabloňová panna*, hra napsaná na námět Boženy Němcové, měla velký úspěch a divadlo s ní hostovalo po Evropě. V roce 1969 Eva Tálská zrežirovala hru *Sir Halewyn*. Tato hra

²¹http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665 citováno dne 8. 4. 2015

se soustředila na otevřenost a pohyb, vše vycházelo z těla a ze zpěvu. Bylo to pro Miloše něco nového a označuje to, jako jeden z důvodů proč nechtěl odejít z divadla. V roce 2011 si splnil sen a po ročním psaní a zkoušení přibyla do repertoáru divadla hra s názvem – *Leoš aneb Tvá nejvěrnější*. Divadelním námětem, jak už název napovídá, je Leoš Janáček a jeho život. Milan Uhde o této hře mluví, jako o velkém díle, které vyžadovalo četné znalosti a odvahu.²²

Miloš Štědroň byl členem společnosti *Leoš Janáček Gesellschaft Zürich*. Dále uměleckých a vědeckých rad *Masarykovy univerzity v Brně*, *Janáčkovy akademie v Brně* a *Univerzity Palackého v Olomouci*. Řadí se mezi kapacity odborových rad doktorského studia a je oponentem habilitačních a profesorských jmenovacích řízení. Býval členem správní rady *Nadace Český hudební fond v Praze*.²³

V roce 2011 obdržel *Cenu Alfréda Radoka* za hudbu ke hře *Leoš aneb Tvá nejvěrnější*. Cenu od Ministerstva kultury za přínos v oblasti hudby získal v roce 2014. Při předávání této ceny jsem zachytila velice zajímavé a výstižné vyslovení, proč cenu získal od básníka Eugena Briksiuse: „*Arthur Schopenhauer tvrdil, že hudba jde zevnitř. Jakoby posluchač skladbu sám komponoval, proto je také první mezi umělovědci. Nesporně. Richard Wagner ve své stati o Schopenhauerovi popisuje vlastní zkušenost s touto tvůrčí resonancí. Za hluboké benátské noci přistoupil k oknu, rozevřel okenice a uslyšel rezonančně ze sebe sama, jak na druhém konci Benátek zakvílel gondoliér. Na jedné ze svých předsvatebních cest do Benátek jsem si osobně ověřil tuto tónovou shodu vnitřního ucha se světem jako vůlí a představou. Miloš Štědroň to ale všechno, až na mé předsvatební cesty zná a jeho tvorba tomu odpovídá. Jako skladatel samozřejmě neskládá z venku slyšené, jako to činí naslouchající smrtelníci, ale Schopenhauerovým vnitřním uchem slyší tóny přicházející zevnitř, z něho samotného. Vznikají většinou komorní skladby, někdy lze rozpoznat inspiraci vnějším uchem vyslechnutého hudebního folklóru. Obecně platí, že spojuje staré dobré postupy s novodobými. To, co se ozývá, je však copiraitově vzato původní a nové. Miloši Štědroni, fascinuje nás, jak nasloucháte vlastním akordům. Za to jste dnes právem dekorován.*“²⁴

²²VYSLOUŽIL, Jiří, Ivan POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Hudební slovník pro každého*. 1. vyd. Vizovice: Lipa--A.J. Rychlík, 1995-1998, 2 v.

²³http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665 citováno dne 8. 4. 2015

²⁴<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10992947754-ceny-ministerstva-kultury-2014/21454215718> citováno dne 12. 4. 2016

Miloš Štědroň svůj talent, zkušenosti, skladatelské schopnosti a dovednosti předal další generaci. S manželkou Jiřinou mají dva syny. Starší Miloš Orson Štědroň se narodil roku 1973 a stal se muzikologem a skladatelem stejně jako otec. Pokračuje i v obnovení jeho práce. Příkladem je obnovení divadelní hry *Škola šašků*, kterou tenkrát režíroval Peter Scherhauser jako svou poslední hru. Mladší syn Petr Štědroň narozen roku 1976 se stal překladatelem. K hudbě a divadlu má ovšem také velmi blízko, v minulosti byl uměleckým vedoucím divadla *Reduta* v Brně a nyní je uměleckým vedoucím v Praze v *Divadle Na zábradlí*.

V současnosti je Štědroň znám jako tvůrce filmové a scénické hudby. Inspirací jeho tvorby je umění starých slohů, které promítá do soudobých skladeb. Jeho hudba je v Brně natolik oblíbená a známá, že byl požádán o vytvoření doprovodné zvukové kulisy k prohlídce brněnského podzemí v kostnici pod *Kostelem Sv. Jakuba*.

Miloš Štědroň je fascinovaný přemýšlením o kontextu informací. Tvrdí, že vše spolu souvisí. Má potřebu všechna data a fakta sdělovat dále a naslouchat novým názorům a porozumění.

3. Hudební tvorba

Miloš Štědroň svoji skladatelskou činnost započal v šedesátých letech. Jeho zájem směřuje k hudbě starých sluhů, především gotiky a renesance, do které transformuje a systémově propojuje principy soudobého hudebního umění. Soudobým uměním je myšlena hudba z šedesátých let 20. století a jazz.²⁵ Štědroňova hudební tvorba je velice rozsáhlá a zasahuje do nejrůznějších oborů. K technikám nové hudby a jazzu přidal inspirace lidovou písní a zabrousil i do různých druhů populární písně.²⁶ „*Při zpracování těchto různorodých prvků užívá často techniky koláže nebo montáže.*“²⁷

Hudební tvorbu Miloše Štědroňe jsem rozřadila do skupin podle kompozičních tendencí. Jedná se o komorní tvorbu, orchestrální tvorbu, scénickou a filmovou hudbu, elektronickou tvorbu a hudbu pro lidové nástroje. Každý oddíl hudební tvorby jsem rozepsala do podkapitol.

3.1 Komorní tvorba

V komorní tvorbě v letech 1963 až 1999 se Miloš Štědroň zaměřil na basklarinet jako sólový nástroj. Jeho první skladbou v roce 1963 byla *Meditace pro basklarinet sólo*. Premiéra proběhla v Praze, kde ji hrál Josef Horák, člen souboru *Sonatori di Praga*. S již jmenovaným souborem spolupracoval i v následujících letech. Skladba *Agonie pro housle, basklarinet a bicí* byla poprvé nahrána v *Českém rozhlasu* roku 1965 a premiéra živého vystoupení proběhla v roce 1968. Další, velice zajímavé dílo, je z roku 1981. Jedná se o *Aušvicata biker haróm*, v překladu V Aušvicu je velký hlad. Dílo je reakcí na druhou světovou válku, jak vypovídá název. Komorní dílo pro basklarinet a klavír je věnováno Romům a obětem koncentračních táborů, hlavně Osvětimi. *Due Boemi di Praga* je soubor, se kterým Miloš Štědroň spolupracuje v mnoha dílech a toto není výjimkou. Další skladby hrané souborem jsou *Valanchica* z roku 1980, *Lejch pro basklarinet* 1965 a mnoho dalších kompozic, nejen z komorní tvorby. Pro svá díla si autor v mnoha případech vybírá stejné umělce. Spolupracuje hlavně s již zmíněným Josefem Horákem, Janem Řezníčkem, Bedřichem Havlíkem, Danem Dlouhým a soubory

²⁵ VYSLOUŽIL, Jiří, Iva.n POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Hudební slovník pro každého*. 1. vyd. Vizovice: Lipa--A.J. Rychlík, 1995-1998, 2 v.

²⁶ http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665 citováno dne 25. 3. 2015

²⁷ VYSLOUŽIL, Jiří, Iva.n POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Hudební slovník pro každého*. 1. vyd. Vizovice: Lipa--A.J. Rychlík, 1995-1998, 2 v.

Trio Bohuslava Martinů nebo *Moravské kvarteto*. V roce 2000 spolupracoval se svým starším synem Milošem na díle *Vanitas*. Jedná se o skladbu pro bicí nástroje, flétnu, housle, pozoun, violoncello a zpěv. Na premiéře v Brně účinkovali Iva Bittová, Petra Klementová, Pavel Novotný, Jan Beránek, Bedřich Havlík a Dan Dlouhý. Miloš Štědroň se v roce 2003 zaměřil na varhany a napsal dvě komorní díla s názvy *Horrible auditu* a *Moresche e riceracari*. O dva roky později napsal ještě jedno, které je inspirováno hudebním skladatelem, kterého uvádí v názvu skladby *Claudio Monteverde*.²⁸

3.2 Orchesterální tvorba

V orchesterální tvorbě autor spolupracoval s mnohými již uvedenými soubory i jednotlivci. Orchesterálních skladeb je méně, než těch komorních a vokálních. K vokální tvorbě se dostaneme v další podkapitole. Mezi pro mě zajímavé orchesterální skladby patří symfonická freska *Indiánům*. Vznikla roku 1972, kdy Miloš Štědroň nastoupil na *Masarykovu univerzitu* jako odborný asistent. Obsazení je dáno pro klavír, pět kontrabasů, kytaru, čtyři lesní rohy, tři pozouny, tři trubky in B, trubka in C, tympány, pět violoncell, šest viol a sedm houslí. Symfonie *Kolo* je dalším dílem, které reaguje na druhou světovou válku, respektive na fašismus. Je věnována jugoslávským partyzánům, kteří padli v boji proti fašismu. Premiéra proběhla v roce 1973. Na *Svazu českých skladatelů a koncertních umělců* v Brně roku 1977 se uskutečnila premiéra *Koncertu pro violoncello a orchestr*. Sólovým hráčem na violoncello byl Bedřich Havlík a doprovázela ho *Filharmonie Brno*. Dirigoval Jan Štych. Dílo *Koncertní scény* napsal pro brněnského malíře Bohumíra Matala. Jedná se o skladbu pro sólový fagot a orchestr. Premiéra se konala v *Besedním domě* v Brně roku 1984. Na sólový fagot hrál Zdeněk Fintes a podpořil ho *Brněnský komorní orchestr* s uměleckým vedoucím Jiřím Mottlem. V roce 1990 zemřel Miloslav Ištvan. Pro Miloše Štědroňe býval učitelem a v pozdější době výborným kolegou, proto mu věnoval in memoriam orchesterální skladbu *Podtínání*.²⁹

²⁸<http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/> citováno dne 14. 4. 2016

²⁹<http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/> citováno dne 14. 4. 2016

3.3 Vokální tvorba

Vokální tvorba patří do stěžejní skladatelské činnosti Miloše Štědrone vedle komorních děl, scénické a filmové hudby. Zabývá se možnostmi jazyků a využívá i jejich kombinace. Typickým příkladem je skladba *Verba*, která je kantátou na slova Matoušova evangelia pro smíšený sbor a dvě trubky. Propojuje zde český, latinský a staroslověnský jazyk. Premiéru provedl *Brněnský akademický sbor* se sbormistrem Lubomírem Mátlem v Brně roku 1969. Další neméně zajímavou skladbou je cyklus písní na keltské texty z našeho území – *Dávná jména*. Zde spolupracoval opět se seskupením *Due Boemi di Praga* a sólistkou Věrou Soukupovou. Obsazení je tedy pro mezzosoprán, basklarinet a klavír. Lze si můžeme povšimnout, basklarinet je mnohokrát použit nejen v komorní tvorbě, ale i v orchestrální. Premiéra proběhla v Praze v *Dvořákově síni* roku 1982. *Sedmikvítek* je název skladby z roku 1987 pro mezzosoprán a symfonický orchestr. Zajímavostí je zde použití neobyčejného nástroje, kterého v symfonickém orchestru ve většině případů nenalezneme. Je jím cimbál, který je zde použit k navození lidové barvy. Jedná se o cyklickou kompozici pro lidovou zpěvačku, kterou se pro premiéru v roce 1987 stala Eva Porubová, Peter Vronský dirigoval *Filharmonii Brno*. Slova Jana Skácela jsou použita ve více skladbách, příkladem je *Na dávném prosu* z roku 1989, *Missa sine ritu* nebo *Rekvíem*, obě složeny v letech 1995 – 1996. Druhá zmíněná skladba byla provedena v Brně v *Janáčkově divadle* Magdalénou Koženou a Bedřichem Havlíkem. Velice impozantní skladbou je *Rekvíem Zingarorum*. Jedná se o cikánské litzurgie, které v roce 2000 uvedla Iva Bittová, Andrea Knöper, Pavel Novotný, Alžběta Horská, Martin Flašar, Helena Velická a Vladislav Bláha. Dílo *Aušvicate* už bylo jmenováno v tvorbě komorní, ale ve vokální podobě se jedná o sestavu naplněnou kytarou, bicími, houslemi, cimbálem a zpěvem. Věnováno je to opět romským obětem koncentračních táborů. Poprvé skladba zazněla na *X. Mezinárodním kytarovém festivalu* v Brně 2001. Dalším, velmi významným souborem, se kterým autor navazuje častou spoluprací je *Affetto*. Jedná se o brněnský vokální mužský soubor čtyř členů – Aleš Procházka, Vladimír Richter, Marek Olbrzymek a Jan Mikušek. Miloš Štědroň s nimi spolupracoval například v kantátě *Doctores Amores – Doctores a mores*. Zde se opět pracuje s jazyky, tentokrát latinský a italský.³⁰

³⁰<http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/> citováno dne 14. 4. 2016

3.4 Scénická tvorba

Scénická tvorba je tou největší podkapitolou z celé skladatelské činnosti. Velká část scénické hudby se týká divadla *Husa na provázku* v Brně. Nejznámějším dílem je *Balada pro banditu*. Je obecně známo, že tímto muzikálem se Miloš Štědroň proslavil. Hru režíroval Zdeněk Pospíšil a text napsal Milan Uhde. Muzikál vznikl v roce 1975 na motivy Ivana Olbrachtova – *Nikola Šuhaj loupežník*. V roce 1978 byla natočena i filmová verze, kterou režíroval Vladimír Sís. Podle autora není označení muzikál příliš vhodné. Muzikál by měl být založený na souhře herectví, tance a zpěvu. V *Baladě pro banditu* herci vytváří průvodce příběhem, který je doplňován písněmi. Hudbu z této inscenace autor využil i jako inspiraci pro další díla. Přepsání notového zápisu písní z tohoto díla nazval *Melodiarium Balady pro banditu*. Jedná se o přepis pro violoncello a klavír.³¹ Další významné dílo nese název *Pohádky Máje* z roku 1976. Režisérem byl Zdeněk Pospíšil a text napsal opětovně Milan Uhde. Dílo vzniklo na motivy stejnojmenného románu Viléma Mrštíka. *Chameleon aneb Josef Fouché* je název pro tzv. novou operu. Vznikla roku 1984 a režíroval ji Petr Scherhauser. Bylo velkou otázkou, zda bude hra uvedena. Důvodem bylo politické zaměření. Jedná se o příběh člověka, který se v jakémkoliv režimu dokáže postavit na správnou stranu a dosáhne tím vysokého postavení. Text napsal Ludvík Kundera. Další velice zajímavou hrou je *Jabloňová panna* napsaná podle pohádky Boženy Němcové. Tato hra pomohla divadlu do Evropy. V roce 2011 si Miloš Štědroň splnil sen a po roce komponování a domýšlení zařadili do repertoáru divadla i hru *Leoš aneb tvá nejvěrnější*. Text napsal Milan Uhde a režisérem byl Vladimír Morávek. Toto dílo se vrátilo zpět na prkna divadla a premiéra byla 29. dubna 2016. Když pokročíme do současné doby, nalezneme jedno velice propracované dílo a tím je *Moc art aneb Amadeus v Brně*. Jedná se o projekt, který se doposud skládá ze dvou představení. Prvním je *Amadeus tj. Milovaný Bohem* a druhá část nese název *Géniové a podvodníci*. První část režíroval Peter Schaffer a inspiroval se ve Formanově filmu *Amadeus*. Druhá část je režírována Vladimírem Morávkem. Text obou částí napsal Milan Uhde. Celé představení doprovází v různých úpravách a imitacích Mozartovo *Requiem*. V roce 2012 Miloš Štědroň navázal spolupráci s *Městským divadlem Brno* a společně s Milanem Uhdem a Jurajem Nvotou uvedl

³¹<http://www.casopisharmonie.cz/rozhovory/stedron.html> citováno dne 15. 4. 2016

muzikál *Divá Bára*. Podrobnější popis již uvedených her nebo i těch, na které tu prostor nemám, lze přenechat dalším badatelům.³²

3.5 Filmová hudba

Miloš Štědroň se ve filmové hudbě zabývá nejvíce pohádkami a dokumentárními filmy. Do výčtu jeho filmových spoluprací lze zařadit i divadelní záznamy. Jedná se o divadelní záznam z roku 1978 muzikálu *Balada pro banditu*, jehož režisérem byl Vladimír Sís. Dále *Alžběta anglická* z roku 1996 od režisérů Zdeňka Černína a Rudolfa Tesáčka. Nejnovějším divadelním záznamem je *Divá Bára*. Juraj Nvota režíroval jak tento divadelní záznam z roku 2014, tak i samotné divadelní představení (2012). Prvním pohádkovým příběhem, pro který Štědroň složil hudbu, se jmenuje *O vodě, lásce a štěstí* (1981). Je to čtyřicetiminutový příběh z vesnického mlynářského prostředí. O režii se postarala Vlasta Janečková. V roce 1983 se autor podílel na českoslovenko-indicko-švýcarském filmu *Hořký podzim s vůní manga*. Režiséry byli Jiří Sequens st. a Basu Bhattacharya. *Dvojrole* je názvem česko-francouzského filmu z roku 2000. Tento film je sci-fi snímkem o experimentu dvou lékařů. Výbornou roli zde sehrála Tereza Brodská. Režisérem byl Jaromil Jireš. V letech 1995, 1996 a 1997 Štědroň spolupracoval s Františkem Filipem. Vznikly pohádky - *Pohádka o Faustovi*, *Prsten a řetěz* a *Zvědavý osel*. *Pohádka o Faustovi* je zařazena mezi pohádky, ovšem nejedná se o pohádku v pravém slova smyslu, je dramatem. Vypráví se starý příběh, ve kterém Fausta ztvárnil Josef Abrhám a ďábelského protihráče Boleslav Polívka. Poslední pohádkou režírovanou Eugenem Sokolovským ml. z roku 2013 je *Sněžný drak*. Na hudbě se zde podílí Miloš Štědroň s Robertem Jíšou. Dokumentární film z roku 2006 *Pašije na provázku* režíroval Drahoš Šišovič. Film naplňuje lidově pojatý příběh o posledních dnech Ježíše Krista. *Důmění* je dokumentárním film zachycující rekonstrukci a veškeré úpravy brněnského *Domu umění* z roku 2010. Film je zhotoven pouze třemi umělci - Jiří Strnad, Miloš Štědroň a Vladimír Morávek. Poslední dokumentární film je ze Slovenska režírovaný Drahošem Šišovičem, *Pašie v Európe*.³³

³² ŠTĚDRONĚ, Miloš a Iva BITTOVÁ. *Přijdu za poledne. Miloš: můj život s hudbou a lidmi kolem ní: Miloš Štědroň - skladatel, muzikolog a pedagog o dětství, literatuře, divadle, hudbě, univerzitě, ale i o Brně*. 1. vyd. Editor Olga Jeřábková. Brno: Barrister, 2012, 155 s.

³³<http://www.csfd.cz/tvurce/80140-milos-stedron/zajimavosti/> citováno dne 14. 4. 2016

3.6 Elektronická a počítačová hudba

Tento druh hudby si autor zdokonalil na zahraničních stážích v Belgii, Holandsku, Vídni, Německu v Darmstadtu na kurzech *Nová hudba*. První skladbou je *Utis*, který je složen pro basklarinet a zvukovou stopu. Skladba nabízí tři možnosti provedení. První - basklarinet a zvuková stopa, druhá - basklarinet, zvuková stopa a klavír nebo třetí - basklarinet, zvuková stopa a zpěv. Premiéra proběhla v Belgii roku 1967 v první verzi, kdy na basklarinet hrál Josef Horák. Dílo *BIS* (1971) je ukázkou konkrétní hudby ze zvuků klavíru. Skladby *Moresca* (1990) a *Seconda prattica* (1991) jsou pro syntetizér.³⁴

3.7 Tvorba pro lidové nástroje

Lidová tvorba se pro Štědronek stala jasným východiskem ze zájmu o Leoše Janáčka. V roce 1974 společně s Arnoštem Parschem složil skladbu *Moravský Seikilos*. Obsazení je ryze lidové – cimbál, lesní roh, pozoun a bicí. Druhým dílem je *Malý koncert pro ovci* z roku 1974.³⁵

³⁴<http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/> citováno dne 14. 4. 2016

³⁵<http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/> citováno dne 14. 4. 2016

4. Literární tvorba

Miloš Štědroň je velmi činný a úspěšný i v literární sféře. Výčet jeho děl by byl dlouhý, v kapitole uvedu pouze sedm knih, které se váží k mému tématu. Celý seznam je zařazen do příloh. Řadí se mezi hudební teoretiky, historiky a mj. i k autorům vydávající vysokoškolské texty. Štědroň velmi často publikoval a stále přispívá do mnoha periodik. Nejčastějšími byly *Hudební rozhledy*, *Hudební věda* a *Opus musicum*. Svými články, studii a statěmi obohacoval i brněnské *Univerzitní noviny*, pražské *Literární noviny*, *Lidové noviny* a *Divadelní noviny* a pro *Národní divadlo* vypracovával programy představení.³⁶

Prvním hodnotným literárním dílem Miloše Štědroňe je monografie o Claudiu Monteverdim z roku 1985. Jedná se o první, původem českou, práci věnující se tomuto velikánovi hudební historie. Kniha *Claudio Monteverdi – genius opery* vyšla v rámci popularizující edice *Hudební profily* (25. svazek), avšak vysoce vědeckou formou ji lze řadit do odborné literatury. Štědroň ji psal po stylistické stránce velmi zkušeně, díky tomu je přístupná širšímu okruhu čtenářů. Rozsah práce dosahuje cca 200 stran textu, který je doplněn o četnou řadu notových příkladů a fotografií. Rozsah knihy neumožnil uvést všechna skladatelova jevištní díla, proto vybral klíčové kompozice oper ze skladatelova odkazu *Orfeus*, *Návrat Odysseův do vlasti*, *Korunovace v Poppey*,.... Tématu “opera“ Štědroň věnuje největší část práce. Poukazuje na postupný vývoj Monteverdiho tvorby s ohledem na rozvoj recitativu, árii nebo nepřekonatelných lament. Díky kulturně historické metodě hluboce přispěl k poznání autora. „*Monteverdiho dílo je prezentováno historicky, a přece viděno očima dneška.*“³⁷ V dnešních dnech dílo ukazuje Štědroňovu nadčasovost tezí a názorů.^{38,39}

Miloš Štědroň do své literární tvorby zařadil i knihy a texty pro vysoké školy. Jako příklad můžeme uvést skripta vydané v roce 1987 *Formování hudby*⁴⁰, které napsal

³⁶ http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665 citováno dne 16. 4. 2016

³⁷ <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/112465?locale-attribute=cs> citováno dne 16. 4. 2016

³⁸ <http://www.databazeknih.cz/recenze-knihy/recenze-knihy-milos-stedron-claudio-monteverdi-genius-opery-editio-supraphon-praha-1985-2757> citováno dne 17. 4. 2016

³⁹ ŠTĚDRONĚ, Miloš. Claudio Monteverdi. Génius opery. Praha: Supraphon, 1985.

⁴⁰ FALTUS, Leoš a Miloš ŠTĚDRONĚ. *Formování hudby*. Vyd. 2., Na JAMU 1. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2003.

společně s Leošem Faltusem⁴¹. Dalším je vysokoškolský text *Základy mikrotektoniky*⁴² vydaný v roce 1991. *Základy polymelodiky*⁴³ je názvem skript vydaných o rok později, tedy 1992.

Knihy s názvem *Leoš Janáček a hudba 20. století*⁴⁴ s podtitulem *Paralely, sondy, dokumenty* patří mezi mnou vybrané publikace z důvodu tématu, které je pro Štědronek typické. Z podtitulu je patrné, že práce obsahuje tři velké kapitoly. První nese název *Paralely* a je v rozsahu stran 13 – 126. Ta se dále člení do čtyř podkapitol – tři stylové a jedna typologická. Druhá kapitola *Sondy* je v rozmezí stran 127 – 235. Autor ji rozdělil podle předmětu zkoumání opět do čtyř úseků. Tři z nich zkoumají strukturu Janáčkových děl a rysy Janáčkovy hudební řeči, čtvrtá se věnuje vývojové lince skladatele. Kapitola je považována za těžiště celé knihy. Následuje třetí část na stranách 237 – 258 s názvem *Dokumenty*. Kapitola obsahuje nejrůznější dokumenty, přepisy a kopie Janáčkových děl a spisů. Celou monografii uzavírají dokumentární oddíly. A úplný závěr patří shrnutí v českém a anglickém jazyce.⁴⁵

Jako další jsem vybrala knihu *Bolek Polívka v hlavní roli*⁴⁶. Publikaci poprvé vydal roku 1999 Miloš Štědroň k padesátým narozeninám Boleslava Polívky. Druhé a zároveň rozšířené vydání *Bolek Polívka v hlavní roli: divadlo*⁴⁷ vyšlo v roce 2003. Sborník obsahuje úryvky textů z nejslavnějších a nejoblíbenějších inscenací, ve kterých Polívka účinkoval. Výpovědi a vzpomínky kolegů z divadla *Husa na provázku* doplňují knihu a také fotografie od Jefa Kratochvíla a obrázky Dušana Ždímal. Všechny zmíněné části publikace vytvářejí pohled na životní příběh skvělého brněnského herce.⁴⁸

Poslední knihou, kterou více popíši je *Přijdu za poledne. Miloš*.⁴⁹ Knihu jsem zmiňovala již ve stavu bádání a uváděla ji na prvním místě. Publikace vydaná v roce 2012 k oslavě Štědroňových sedmdesátých narozenin je velmi dobře zpracovaná. Autorem je

⁴¹ <http://www.musica.cz/cz/composers/show?itemId=28> citováno dne 16. 4. 2016

⁴² ŠTĚDRŇ, Miloš. *Základy mikrotektoniky: (9 analýz)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1991.

⁴³ ŠTĚDRŇ, Miloš. *Základy polymelodiky: (12 analýz)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1992.

⁴⁴ ŠTĚDRŇ, Miloš. *Leoš Janáček a hudba 20. století: paralely, sondy, dokumenty*. 1. vyd. Brno: Nadace Universitas Masarykiana, 1998. Scientia (Nadace Universitatis Masarykiana).

⁴⁵ <http://epedagog.upol.cz/eped1.2002/recenze03.htm> citováno dne 16. 4. 2016

⁴⁶ POLÍVKA, Boleslav a Miloš ŠTĚDRŇ. *Bolek Polívka v hlavní roli*. Vyd. 1. Ilustrace Dušan Ždímal. Brno: Jota, 1999.

⁴⁷ ŠTĚDRŇ, Miloš. *Bolek Polívka v hlavní roli: divadlo*. Vyd. 2., rozš. Ilustrace Dušan Ždímal. Brno: Jota, 2003.

⁴⁸ <http://baila.net/kniha/27658738/bolek-polivka-v-hlavni-rol-i-milos-stedron> citováno dne 16. 4. 2016

⁴⁹ ŠTĚDRŇ, Miloš, JEŘÁBKOVÁ, Olga (ed.). *Přijdu za poledne, Miloš: můj život s hudbou a lidmi kolem ní: skladatel, muzikolog a pedagog o dětství, literatuře, divadle, hudbě, univerzitě, ale i o Brně*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2012.

sám Štědroň, ovšem editorkou je Olga Jeřábková, která sesbírala veškerá psaní, vzkazy, texty a seřadila je do finální podoby. S nápadem vydat takovou knihu přišla sama Jeřábková. Recenze na tuto knihu na stránkách *České televize* výstižně představuje celé dílo. Tvůrcem je Luboš Mareček a vybrala jsem jednu delší větu, která podle mého názoru opravdu vystihuje charakter knihy: „*Brožovaný svazek o sto pětapadesáti stranách z brněnského nakladatelství Barrister a Principal působí hravě, neokázale a vlastně se stejnou vervou, jako se prezentuje na veřejnosti Miloš Štědroň – muž neutichající vitality, humoru, nápadů a nepřítel všech oficialit, což ostatně dokázal svým prostým vystoupením při křtu publikace na své někdejší mateřské scéně, tedy v Divadle Husa na provázku.*“⁵⁰

Literární tvorba skladatele je velice hodnotná a početná. Zvolila jsem jeho největší zájmy - Claudia Monteverdiho a Leoše Janáčka z oblasti umělé hudby, dále základní vymezení jeho skript. Následně jsem vybrala knihu s tematikou divadla a jako poslední publikaci, která ve zkratce vystihuje celou jeho osobnost.

⁵⁰ <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/kultura/166926-milos-stedron-mezi-polednem-a-prateli/> citováno dne 16. 4. 2016

5. Analýza vybraných děl

Pro analýzu jsem si zvolila dvě díla s mozartovskou tematikou, jsou jimi *Er muss dringend a Wam Wachs*. Výběrem jsem konzultovala s autorem Milošem Štědroněm. Zvolená díla jsou vokálně-instrumentálními a jsou inspirována mozartovskými reáliemi. Často autor využívá střípky z Mozartovy korespondence pro texty svých skladeb.

5.1 Er muss dringend

Autorské slovo:

„Miniatury na texty z korespondence Mozartů na italské cestě tvoří malý cyklus. Je využito mozartovského novoklasicismu, vše se odehrává na úrovni mikrotektonického detailu.“⁵¹

Er muss dringend je písňovým cyklem deseti vokálních miniatur s doprovodem kladívkového klavíru. Miloš Štědroň jej složil roku 2012 a věnoval zpěvačce Ireně Troupové a cembalistce Monice Knoblochové. Texty cyklu autor excerpoval z prvního svazku mozartovské korespondence.⁵²

Autor se mozartovskou problematikou zabývá dlouhodobě. Tento cyklus a komorní opera *Moc Art* na text Milana Uhdeho jsou zatím posledními „mozartovskými“ skladbami autora.

Pro analýzu jsem získala od autora partituru, nahrávku a současně i autorský komentář k jednotlivým číslům cyklu miniatur. Uvádím vždy autorský komentář a připojuji k němu analytické poznámky, které tento komentář doplňují a zaujímají k němu stanovisko. Výsledkem by měla být analýza miniatur jako taková a upřesnění stylových vrstev cyklu.

Jednotlivé části cyklu: 1. Er muss dringend

2. Muede

3. Reise

⁵¹ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

⁵² MOZART. Briefe und Aufzeichnungen. Gesamtausgabe. Herausgegeben von der Internationalen Stiftung Mozarteum Salzburg. Gesammelt und erläutert von Wilhelm A. Bauer und Otto Erich Deutsch. Band I.: 1755-1776; Bärenreiter Kassel, Basel, London, New York 1962; VEB Deutscher Verlag für Musik Leipzig.

4. Joli oiseau
5. Eccellenza
6. Empfehlungen
7. Ritornello
8. Arietta
9. Meine Unterschrift
10. Fine

5.1.1 Er muss dringend

Autorský komentář:

„Tato úvodní miniatura je dvoudílná a to instrumentální a vokální. Předehra kladívkového klavíru na ploše devíti taktů osciluje uvnitř převládající tóniny D dur – vokální část miniatury na ploše třinácti taktů jen utvrzuje D dur, která je oslabena a je krátkou klesající sekvenční epizodou v rozmezí 2 taktů.“⁵³

Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

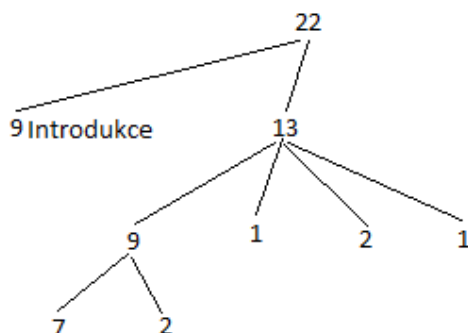
Skutečně je první – instrumentální část přes převládající D dur prostoupena jak oscilací, přebíráme-li autorské označení. Jedná se o spojování mimotonálních dominant, které nejsou rozváděny, ale nahrazovány novými. Hned začátek je koncipován takto: mimotonální dominanta směřující ke G dur není rozvedena, ale vystřídána další mimotonální dominantou k Des dur a následující k C dur. Teprve potom se ustálí D dur, která je na chvíli znejistěna třemi cizoškálnými akordy a teprve po nich je D dur utvrzena. Vokální melodika je jednoznačně in D a kombinuje akordické postupy d-fis-a-d se stupnicovými.

Celkově je úvodní miniatura v pozici jakéhosi otevření celého cyklu. Je naznačena převládající tónina a ta je zpochybňována krátkými vybočeními. Melodika je inspirována mozartovskou. Akordika zřejmě záměrně tvoří jakýsi autorův komentář k jinak klasicistní faktuře.

⁵³ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

Text miniatury	Překlad
Er muss dringend allein sein.	Musí být nutně o samotě. /Potřebuje naléhavě samotu/

Formové schéma:

5.1.2 Muede

Autorský komentář:

„Převládá prvních šest taktů F dur, opakuje pocit únavy (unaven) na jediném slově „muede“. Toto klíčové slovo se obvykle vyskytuje ve zhudebnění až na poslední době třídobého taktu.

Je tomu tak ve čtyřech ze šesti taktů. Převládající F dur je oslabena asi dvoutaktovou oscilací, což je u autora časté, vložením zcizujícím akordickým komentářem – mimotonální dominanta k E dur a modulačně spojené akordy A dur, F dur, Des dur, B dur, které tvoří přechod k převládající tónině F dur. Melodika této miniatury opět kombinuje akordické a stupnicové postupy.“⁵⁴

Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

Klíčové slovo – pocit únavy ze psaní not – je v prvních šesti taktech vlastně vsazováno do nástrojového menuetu. Celkově tato faktura působí dojmem, jakoby nejprve vznikla instrumentální menuetová plocha a do ní bylo důležitým impulzem vloženo ono klíčové slovo.

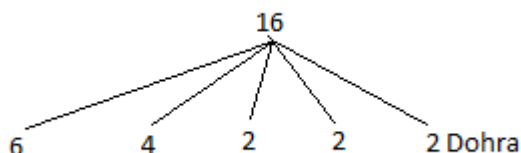
⁵⁴ ŠTEDROŇ, Miloš.

Akordika miniatury se chová podobně jako v případě první části. Převládající tónina je záměrně narušována vybočením – třetí a pátý takt. Vokální melodie v případě klíčového slova „muede“ používá jen opakovaný tón – primu nebo jiný interval. Od sedmého taktu do konce miniatury probíhá symetrická melodie po dvoutaktích. Melodika v kvintakordech je kombinována se stupnicovou.

I tato miniatura používá obdobný konfrontační nebo zpochybňující princip. Hlavní tónina obsahuje vložené cizorodé harmonické prvky. V případě této miniatury je jich však podstatně méně, jen dva takty.

Text miniatury	Překlad
Muede	Únava
Ich bin wie allezeit dein Bruner Wolfgang Mozart, dessen Finger von Schreiten muedesind.	Jsem jako vždy Tvůj bratr Wolfgang Mozart, jehož prsty jsou unavené od psaní.

Formové schéma:

5.1.3 Reise

Autorský komentář:

„Jedná se vlastně o samostatnou nástrojovou skladbu pro cembalo nebo hammeklavier, do níž je vkomponován vokální hlas dodatečně. A to tak, že prvních patnáct taktů tvoří jen krátká dvoutónová ohlášení míst, jimiž Mozart otec a syn projíždějí – Insbruck, Botzen, Roveretto, Milano – Mailand, Verona. Vždy s použitím intervalu primy, tercie, kvinty a sexty. Až na závěr miniatury tvoří třítaktový melodický oblouk. Tóninově miniatura osciluje mezi A dur a C dur a je opět používáno krátkých vybočení pomocí vršených mimotonálních dominant.“⁵⁵

⁵⁵ ŠTĚDRŇ, Miloš.

Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

Part hammerklavieru (kladívkový klavír) / cembala opravdu působí dojmem samostatného nástrojového kusu, do něhož je dostatečně vmontován vokální part. Je to obdobná situace, jakou jsme již poznali v předchozích miniaturách. Tóninové rozkolísání mezi A dur a C dur se dá znásobit statisticky takto: Takt 1 (D) směřující do G dur, takty 2, 3 (D) směřujících do A dur, in A je vlastně jen takt 4. Takty 5 a 6 předcházejí obdobně jako takty 2 a 3, ale tentokrát do C dur, kde vše setrvává až do taktu 18. Následuje kombinace neapolského sextakordu as-des-f a přechod do třítaktového závěru in A.

Celá miniatura vyjadřuje dynamičnost textu - pohyb a cestu i s chybnou německou výslovností italského města pod Alpami Roveretto – zkomoleně Roveredo, opraveně Roveretto. Motiv cesty je využit v cyklu ještě jednou.

Text miniatury a překlad:

Text miniatury	Překlad
Reise	Cesta
Innsbruck, Botzen, Roveredo: Roveretto, Mayland, Verona. Reise	Innsbruck, Botzen, Roveredo (zkomolená německá výslovnost): Roveretto, Mayland, Verona. Cesta

Formové schéma:

5.1.4 Joli oiseau

Autorský komentář:

„Vložil jsem záměrně do cyklu miniatur jako zcizující prvek francouzskou píseň převzatou ze hry Samuela Becketta Fin de partie – Konec hry, k níž v době vzniku cyklu jsem komponoval scénickou hudbu. Text mi připadal vhodný jako zcizující komentář

*pro vývoj cyklu mozartovských cestovních miniatur z italského prostředí. Vzhledem k tomu, že francouzština byla vedle angličtiny dalším cestovním jazykem Mozartů, není použití textu nepřipadné. Navíc jeho jakási omrzelost a rozčarování se hodilo právě do této fáze cestovních miniatur. Hudebně je využito podobných postupů jako v předchozích miniaturách, jen je uplatněno více disonancí – v taktech 1, 2, 4, 7, 8, 12 a 13. Melodika vokálního partu zastihuje doprovod a záměrně uplatňuje můj oblíbený sklon k tzv. ionizaci banálního popěvku.*⁵⁶

Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

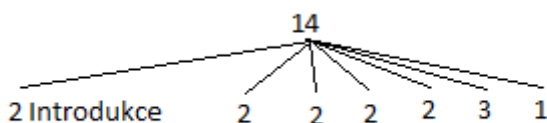
Jednoduchá osmitaktová písnička s dvěma takty a s třítaktovou instrumentální vložkou před codou opravdu působí jako imitace banálního nebo triviálního popěvku. Celá písnička je v F dur a využívá pouze disonantních skvrn, které jen lehce zpochybňují miniaturu, jedná se vesměs o půltónové oscilace typu h x hes. Melodická linie in F přehlušená v base kvartsextakordy f-hes-d, des-ges-hes, h-e-gis. Závěrečná třítaktová mezihra před codou je ve dvoudobém taktu. Dochází tak k náznaku zrychlení a zhuštění a k přípravě cody.

Celá miniatura je založena na principu ironizovaného banálního postupu, který autor často uplatňuje a zdůrazňuje. Autor přispěl přeměněním této miniatury i do české verze. Česká verze se liší, jak po hudební stránce, tak i po textové. Viz příloha č. 5

Text miniatury	Překlad
Joli oiseau quitte ta cage vole vers ma bien aimée.	Veselý ptáčku, opusť klíčku, zalet' k mé panence.
Niche toi dans corsage dis lui combien je suis emmerdé.	Uhnízdi se v podprsence, řekni jí, že jsem všechno propásl.

⁵⁶ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

Formové schéma:

5.1.5 Eccellenza...

Autorský komentář:

„Toto je snad nejtypičtější z miniatur cyklu, jak délkou – šestnáct taktů, tak i charakterem. Jedná se vlastně o oslovení nějaké excelence Leopoldem Mozartem se všemi titulaturami a patřičnou devocionatílou. Miniatura má velmi jednoduchou strukturu – dva takty introdukce, devět taktů vokálů se všemi titulaturami a pět taktů dohry. Celkově je miniatura tonálně umístěna do D dur s preferencí dominanty, takže končí in A. Introdukce a coda hybností převyšují vlastní text a působí diminučním charakterem.“⁵⁷

Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

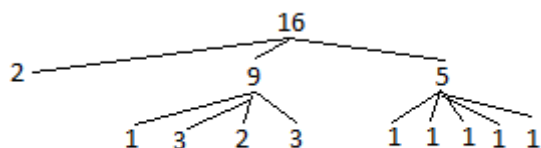
Melodicky je miniatura vybudována na rytmizovaném kvartsextakordu a-d-fis. Ten je podložen v doprovodu hammerklavíeru třemi zcizujícími akordy – nónovými akordy na tónech g, f a e. Coda pak jen lehce vychýlí vše šestnáctinovým zazněním neapolského sextakordu, v podobě zesíleného frygického kvintakordu des-f-as-des.

Tato miniatura vyjadřuje poníženost Leopolda Mozarta vůči nějaké autoritě a přitom je plynule spojena do jiného oblouku.

Text miniatury	Překlad
Eccellenza, di vostra Eccellenza devotissimo et obligatissimo servo Leopoldo Mozart.	Excelence, nejponíženější a nejslušnější služebník Vaší excelence Leopold Mozart.

⁵⁷ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

Formové schéma:

5.1.6 Empfehlungen

Autorský komentář:

„Tato miniatura je opakem k předchozí. Je to reakce Amadea, která se podstatně a zásadně liší od otcovy poníženosti. Pozdravy – odporučení = Empfehlungen - na všechny dobré přátele a u Amadea ještě více na přítelkyně, patrně před cestou. Opět třináctitaktová miniatura se dvěma takty introdukce a jedním taktém dohry. Tóninově osciluje mezi F dur a C dur. Introdukce od (D) k dominantě C in F, potom tři takty in F, jeden takt vybočení a návrat do F se závěrem na dominantě C připravené (D). Vokální linka je pojednána symetricky ve čtyřech taktech. Následuje Rubato noc sentimento a závěrečné rozloučení Addio s transakcentací, přesunem důrazu. Opět typická miniatura cyklu.“⁵⁸

Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

Autorský komentář vystihuje strukturu miniatury, snad jen zbývá doplnit, že se jedná, vzhledem k užití rubata, o nejlyričtější z miniatur cyklu.

Text miniatury	Překlad
Empfehlungen an alle gute Freunde...	Pozdravy všem dobrým přátelům...
Und Freundinnen! Addio!	A přítelkyním! Sbohem!

Formové schéma:

⁵⁸ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

5.1.7 Ritornello

Autorský komentář:

„Motiv cesty se vrací, tentokrát bez označení lokalit, ale jen s dvojicí protikladů *Gute Reise x Schlimme Reise* – Dobrá cesta x Špatná cesta. Hudební materiál navazuje na ten, který byl použit v prvním případě, ale celek je ještě více podřízen principu miniatury, jen sedmnáct taktů a to tak, že prvních šest tvoří introdukci. Vokální složku pak představuje jedno čtyřtaktí a jedno dvojtaktí. Obě od sebe navzájem oddělená vloženým taktom a čtyřtaktovou dohrou. Převažující tónina G dur, epizodně je využito subdominantní tóniny C dur, celkem čtyři takty.“⁵⁹

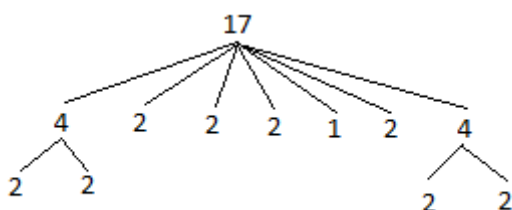
Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

Šest taktů introdukce s převládající plochou in G a se dvěma mimotonálními dominantami. Jedna vede do subdominantní tóniny C dur, druhá do Es dur. Vokální část osciluje od výchozí a převládající tóniny G dur před F dur do C dur. Takto končí i vokální plocha a skokem je v dohře nastolena opět výchozí G dur.

I tato miniatura jde cestou zkracování, zřejmě v souladu s potřebou zrychlit děj a docílit větší koncentrovanosti cyklu.

Text miniatury	Překlad
Gute Reise – schlimme Reise.	Dobrá cesta – špatná cesta.

Formové schéma:

⁵⁹ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

5.1.8 Arietta

Autorský komentář:

„Jediná malá árie nebo spíše arioso v celém cyklu miniatur. Její text Mozartové získali v některém z italských operních domů na přelomu 60. a 70. let 18. století. Převládající tónina d moll. Jen tři takty vyvádějí proud v d moll do paralelní tóniny F dur. Dvacet tři taktů, z toho dvacet in d a zbylé takty představují krátké vybočení do paralelní tóniny F dur. Zvláštností árie je členění po trojtaktích. Celková struktura teda je: čtyři takty předehra, tři trojtaktí, dále pak členění po dvou taktech – celkem čtyři dvojtaktí, dohra dva takty. Arioso (nebo miniaturní árie) je jedinou výrazně lyrickou miniaturou cyklu.“⁶⁰

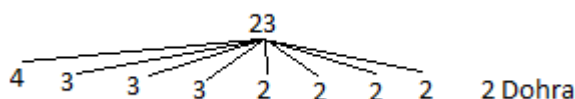
Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

Lyrická miniatura na ploše dvaceti tří taktů s převládající tóninou d moll a s jedním taktem s využitím neapolského sextakordu se liší od všech dosud použitých a exponovaných miniatur. Tvoří lyrický kontrast v místě, kde se forma přesunula za zlatý řez programu – cyklu miniatur.

Toto jakési záměrně zpomalení děje pozitivně ovlivňuje setrvačnost a dramatickou stavbu cyklu. Stylově autor paroduje baroko, ale v doprovodu využívá klasicismu a osvědčených klauzulí.

Text miniatury	Překlad
Misera ben son io che nel segreto laccio amo – nonspero e taccio e'l idol mio nol sa...	Jsem ubohá, v oprátce tajné lásky miluji, nedoufám a mlčím a můj idol to neví...

Formové schéma:

⁶⁰ ŠTĚDRONĚ, Miloš.

5.1.9 Meine Unterschrift

Autorský komentář:

„Tato miniatura pozůstává z jakéhosi čtyřtaktového zápisu Meine Unterschrift = Můj popis. Je to opět devótní výrok Leopolda Mozarta, který se hlásí své excelenci tím nejponiženějším možným způsobem. Oznámení Můj popis proběhne ve čtyřtaktí za doprovodu trylků. Ty připraví nástup hlavní a jediné tóniny D dur. Melodika pro titulatury střídá akordické rakety a krátké stupnicové chody. Vokálně je tato miniatura nejexponovanější a nejvirtuóznější.“⁶¹

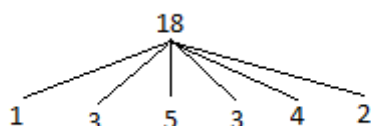
Doplnění a stanovisko k autorskému komentáři:

Je zcela výstižný, lze jen poznamenat, že do D dur jsou dvakrát krátce vloženy mimotonální dominanty, které obohacují jinak tóninově ustálený proud. Je to v taktu 11 – 12 a v taktu 17.

Harmonicky je miniatura málo významná. Její důležitost spočívá v krajních hlasových polohách, které se dosti rychle střídají a budí dojem nějaké exhibice. Měla by zvýraznit a zviditelnit osobu Leopolda Mozarta.

Text miniatury	Překlad
Meine Unterschrift	Můj popis
Ever Hochwürdigen und Hochfürslichen Exzellenzien meiner gnädigen Herrn Unterthänigst gehorsamster Leopold Mozart, Vice Capellmeister.	Vaší vysoce důstojné vysokoknížecí Excelence a mého milostivého pána nejponiženější a poslušný sluha, Leopold Mozart, vicekapelník.

Formové schéma:

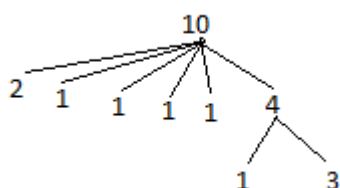
⁶¹ ŠTĚDRŇ, Miloš.

5.1.10 Fine

Fine, spíše coda, je závěrem tohoto cyklu miniatur. Je to deset taktů s převahou instrumentální hudby a šest taktů s kombinací instrumentace a zpěvu. Hudebně i textově navazuje opět na začátek celého cyklu.

Text miniatury	Překlad
Ich muss dringend allein sein.	Musím být nutně sám.

Formové schéma:

Zhodnocení celého cyklu:

Závěrem lze konstatovat, že cyklus mozartovských miniatur využil stylově zvolený okruh tak, že nerespektoval doslovně jeho pravidla a často se dostával záměrně do poloh, které jsou dobově těžko přijatelné. Přesto cyklus navazuje na mozartovskou hudební poetiku a lze jej přiřadit k novoklasicismu soudobého typu. Tím se míní soudobá hudba po roce 2000.

5.1.a Komentář k audio nahrávce

Miloš Štědroň cyklus *Er muss dringend* věnoval sopranistce Ireně Troupové a cembalistce Monice Knoblochové. Nahrávka byla pořízena v roce 2012.

Nahrávky jsou přesné a ukazují velkou souhru klavíristky a sopranistky. Jediné mínus je hlasitost. Zpěvaččin hlas je velice pronikavý a klavír pod ním velmi zaniká.

První miniatura, která nese stejné jméno jako celý cyklus *Er muss dringend* lze rozčlenit do dvou částí. První část můžeme označit jako introdukci. V desátém taktu začíná druhá část, ve které se k partu kladívkového klavíru připojí i vokální linka sopránu. Jedná se o úvodní skladbu otevírající celý cyklus miniatur.

Druhá v pořadí je miniatura *Muede*. Charakter koresponduje s náladou uvedenou v textu. Celá skladba je napsána v tříčtvrtečním taktu a metronom uvádí tempové rozmezí 90 až 104 BPM.

Reise je názvem další miniatury cyklu. Je rozepsána na dvaadvaceti taktech a vystihuje cestovní tempo. Skladba byla původně pouze pro klavír. Vokální part byl připsán později s velmi náročnou rytmikou.

Čtvrtá miniatura *Joli oiseau* je jedinou ve francouzském jazyce. Skladba je uvedena introdukcí v podobě dvou taktů. Od jedenáctého taktu se změní takt z třídobého na dvoudobý. Třídobý takt se vrátí v posledním čtrnáctém taktu.

Následující miniaturou je *Eccellenza...* Jedná se o nejtypičtější miniaturu cyklu. Obsahuje šestnáct taktů, přičemž první je v čtyřosminovém, druhý v tříosminovém a od taktu číslo tři je celá skladba v čtyřšestnáctinovém taktu.

Šestá miniatura *Empfehlungen* je nejlyričtější a zároveň druhou nejkratší ze všech miniatur. Charakter působí opravdu lyricky i díky označení *con sentimento – s citem*.

Další miniaturou je *Ritornello*. Celá skladba trvá čtrnáct sekund a metronom udává tempo 112 až 116 BPM. Autor zde zvolil dvouosminový takt. V miniatuře je použit typický prvek klasicistního období trylek.

Osmá miniatura s názvem *Arietta* je v pomalém tempu. Přednes klavíristky i sopranistky je smutný, svým projevem vyjadřuje stesk a žal, který koresponduje s textem.

Následuje devátá miniatura *Meine Unterschrift*. Nejvýraznějším prvkem je časté používání trylky a koloraturní zpěv. Miloš Štědroň se zde zaměřil především na vokální part. Sopranistka zde využívá krajních poloh hlasu a již zmíněného koloraturního zpěvu.

Poslední desátá miniatura *Fine* je rozepsána pouze do deseti taktů, tudíž je nejkratší. Charakter má spíše cody. Navazuje na úplně první miniaturu hudebně i textově.

5.2 Wam Wachs

Skladba *Wam wachs Kabinet voskových figur Amadea* – Wam = Wolfgang Amadeus Mozart, Wachs = figuríny z vosku, kterými chtěl hrabě Deym inovovat zábavu ve Vídni. Když byl Mozart zainteresován, chtěl získat v té době nějakou novou a výhodnou konexi, napsal pro tento *Kabinet voskových figur* skladby pro flétnové hodiny – automatofon. V té době se právě objevil a Mozart o ně jevil velký zájem. Cyklus *WAM-WACHS* se inspiruje touto situací. Jedná se o skladbu pro marimbu, vibrafon a bicí nástroje.

Názvy jednotlivých miniatur: 1. Amadeus

2. Alla Turca

3. Born

4. Menuet dekadence

5. Deym

7. Laudon

9. 4. XII. 1791... Amadeus

5.2.1 Amadeus

Miniatura pro melodické bicí nástroje užívá parafrázi Mozartova *Requiem*, a to právě části *Requiem aeternam* pro 2 bicí melodické nástroje. Tónina d moll navozuje atmosféru Mozartova *Requiem*. Autor zde užívá i *stile antico*.⁶² Melodika je synkopická, napojuje se na fakturu jako při skladbách ze začátku osmnáctého století, podobná tematika. Celá skladba trvá asi minutu a půl, přičemž metronom udává notu čtvrt'ovou cca 90-104. Skladba je rozložena do 28 taktů. Symetrie skladby se postupně ruší v poslední čtvrtině skladby.

⁶² *Stile antico* označuje snahu napodobit skladbu z 16. století – pozdní renesanci.

Formové schéma:

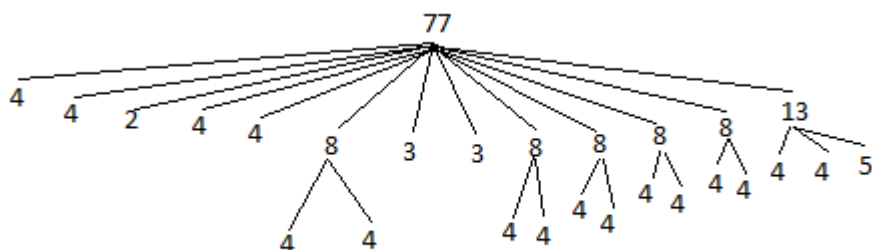

5.2.2 Alla Turca

Skladatel záměrně využívá melodického impulzu dvou vzestupných sekund celkem třikrát opakovaných, jak se vyskytují v uherském tanci ungarasca nebo hajducky z doby bojů proti Turkům. Role obou melodických bicích nástrojů se vzájemně vyměňují a kromě melodických bicích nástrojů jsou zapojovány do akce i ostré údery tom-tomů a dalších nevytadených bicích nástrojů. To vypovídá o využívání kontrastu rytmických a melodických rovin.

Skladba je virtuózní miniaturou v rámci cyklu a navazuje na celý komplex obdobně koncipovaných skladeb ovlivněných melodikou a rytmikou morescy, ungarescy a hajduckého. Autor se dlouhodobě zabírá problematikou forem.

Formové schéma:

5.2.3 Born

Tato část je inspirována osobností, literárním dílem a významem Ignáce šlechtice Borna, který působil také v českých zemích a celkově v pozdně tereziánském a josefínském Rakousku, byl znám díky satíře proti mnichům, kterou anonymně vydal pod názvem *Monachologia*.⁶³ a pojal ji jako přírodopis mnichů sestavený v zoologický systém.

⁶³ Monachologie = pamflet z josefínské doby.

Miniatura je koncipována v klasicistním duchu. Využívá motivu, jakoby chtěla zdůraznit Bornovu systematičnost, symetrii a pravidelnost všeho, co je s ním spojeno. Skladba je založena na tečkovaném rytmu v sestupné melodice.

Formové schéma:

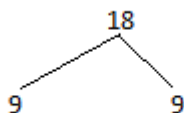

5.2.4 Menuet dekadence

Jedna z nejobsáhlejších miniatur cyklu záměrně kombinuje klasicistní symetrii a akordickou a stupnicovou melodiku konce osmnáctého století s harmonií konce devatenáctého století. *Menuet dekadence* se dělí na dvě části – *Menuet* a *Trio*.

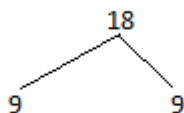
V *menuetu* je použito tritonových vybočení a modulací a celotónové harmonie.

Formové schéma *Menuetu*:

V *triu* jsou exponovány bizonální postupy.

Formové schéma *Tria*:

Celkově působí *Menuet dekadence* jako jakýsi polytonální a místy až atonální kontrast k předchozím miniaturám.

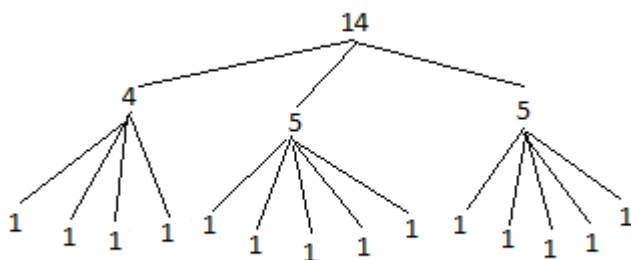
5.2.5 Dyem

Jak již pojmenování miniatury vypovídá, název je utvořen podle hraběte Dyema, který byl považován za postavu velice výstřední a podivínskou. Také byl mecenášem a provozovatelem *Kabinetu voskových figur* ve Vídni a požádal Mozarta o skladbu pro toto panoptikum. Situací je miniatura inspirována a navazuje na ni.

Deym je nejkratší miniatura, ale kompenzuje to její barevně interesantní zvuk. Autor využívá jak melodické bicí nástroje, tak nevytuněné nástroje, které utvářejí akustické a značně barevné úseky. Ojedinelost a barevnost je zformována použitím tom–tomů, high–hatu, flexatonů⁶⁴, guira⁶⁵, wood blocku, crotalů⁶⁶ a porcelánových šálků.

Miniatura působí jako jedno z intermezz, kterých nalézáme v cyklu několik. Obdobně je koncipována i následující stejně stručná miniatura *Laudon*.

Formové schéma:

5.2.6 XXX

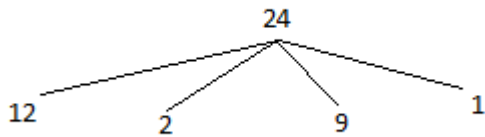
Tato miniatura může být pokládána za spojovací oddíl mezi miniaturami *Deym* a *Laudon*. Jedná se o část určenou pro dva tom-tomy a dva wood blocky. Je velmi výrazná, jak napovídají i zvolené nástroje. Odlišuje se od všech ostatních miniatur tím, že jsou použity pouze rytmické nástroje. Ještě jedna miniatura má podobný charakter, nebo spíše její první část.

⁶⁴ Perkusní hudební nástroj - v horní části kovového rámu je upevněn pružný ocelový pás, který rozeznívají dvě kuličky, jež jsou připevněny na pásu a jsou uváděny do pohybu kmitavými pohyby ruky.

⁶⁵ Guiro je latinsko-americký perkusní hudební nástroj s jedním otvorem a vruby, na které se hraje paličkou, produkuje specifický řehťací zvuk.

⁶⁶ Činel.

Formové schéma:

5.2.7 Laudon

Miniatura s číslem sedm připomíná postavu známého rakouského generála, který právě v té době ve vysokém věku zemřel a byl ve Vídni nesmírně populární. Jeho voskovou figurínu vídeňáci s oblibou navštěvovali. Miniatura využívá melodie známé vojenské písně se sborovou odpovědí, která byla v česko-rakouském prostoru dobře známá a oblíbená.

V této miniatuře je využito systematicky střídání dvoudobých a třídobých taktů. Melodická linka, která využívá známé melodie je spojena s nevytadenými bicími nástroji v ostrých krátkých breakcích - tom-tom, wood block, sklenice a porcelánové šálky.

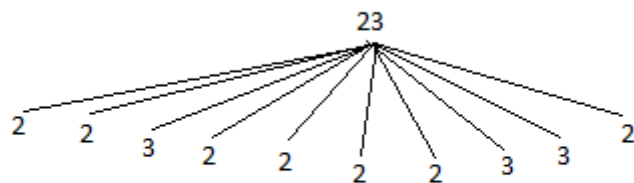
Tato miniatura podporuje bizarní polohy cyklu.

Formové schéma:

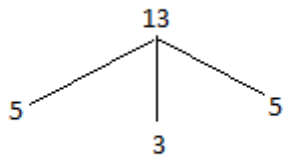
23

13 D. C. al Fine

1. část lze rozdělit:

2. část lze rozdělit:

5.2.8 + + +

Tato miniatura navazuje motivicky na materiál z druhé části cyklu *Alla Turca*. Jedná se o posun motivického materiálu při zachování tempových proporcí. Samotná miniatura působí jako druhé intermezzo před vyvrcholením cyklu.

Formové schéma:

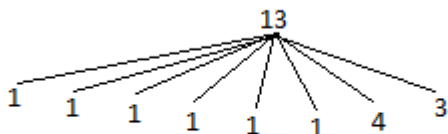

5.2.9 4. XII. 1791... Amadeus

Vrcholnou miniaturou je *4. XII. 1791... Amadeus*. Tento název označuje datum Amadeovy smrti. Jsou v ní exponovány jen bicí nástroje s nevytuněným zvukem. Jimi jsou: kravské zvony, porcelánové šálky, sklenice, tom-tomy, high-haty, dřívka, wood blocky, guiro a flexaton.

Miniatura se rozprostírá na ploše padesáti dvouosminových taktů v trvání padesát až šedesát vteřin. Po ní se navrácí vstupní část *Amadeus* parafrázující motivismus Mozartova *Requiem*.

Formové schéma:

Zhodnocení celého cyklu:

Cyklus miniatur *Wam Wachs* pro bicí melodické i nemelodické nástroje je napsán pro dva hráče a předpokládá se virtuózní úroveň. Skladatel využívá opětovaně kruhové formy s návratem k výchozímu bodu skladby. Cílem požívání formy je docílení sevřenosti a současně cykličnosti a proporcionality formy.

5.2.a Komentář k audio nahrávce

Nahrávka cyklu, *Wam wachs Kabinet voskových figur Amadea*, na kompaktní disk byla pořízena v roce 2012 v nahrávacím studiu *Pivox*. O zvukovou režii a konečný mix se zasloužil Ing. Jiří Klement a technická spolupráce proběhla s Ing. Františkem Nečasem. Design obalu zhotovil Ivan Štrouf. Miloš Štědroň pro toto nahrávání vybral hudebníky z *OK Percussion Duo*. Členy dua jsou Martin Opršál a Martin Kleibl.

Na kompaktním disku nalezneme devět stop, které představují devět miniatur. Celkový čas cyklu dosahuje téměř jedenácti minut. Nahrávka je zpracována velmi důkladně a hudebníci dosahují vysoké úrovně a virtuozity.

Miniatura *Amadeus* se rozkládá na 28 taktech a vytváří ji dva bicí melodické nástroje - vibrafon a marimba. Skladba parafrázuje melodii Mozartova *Requiem*. Na prvních šesti taktech vibrafon splňuje roli hlavního nástroje a hraje melodii, zatímco marimba je doprovodným nástrojem a doplňuje melodii vzestupnými a sestupnými postupy. V sedmém taktu se role nástrojů vymění. V partu pro marimbu se přemění klíč z basového na houslový a stane se hlavním nositelem melodie. Změna trvá až do třináctého taktu, kde se doprovodným nástrojem opět stane marimba, přemění se houslový klíč na basový a průběh je jako na začátku. Úsek třináctého až dvacátého prvního taktu je imitací parafrázované melodie. Ve dvacátém druhém taktu se melodie

vrátí k základnímu tvaru. Ale hned od následujícího taktu až do konce miniatury je melodie rytmicky odlišná s přidanými posuvkami.

Amadeus je úvodní miniaturou, která působí velmi klidně. Průběh, co se týče hlasitosti a tempa, je neměnný.

Druhá miniatura *Alla Turca* je velmi odlišná od té předchozí. Nástrojové obsazení je stejné, marimba a vibrafon, ovšem je doplněno o nevytlačené bicí nástroje – činely, šálky, sklenice, wood blocky, dva tom-tomy a high hat. Autor si zde zakládá na kontrastu melodických a rytmických úseků. Miniatura začíná velmi výrazně a hlasitě. První čtyři takty vyplňuje silné bubnování dvou tom-tomů. Následují čtyři takty zaplněné melodickým motivem, který hraje marimba. Narušují ho vstupy již zmíněných bicích nástrojů. Další dva takty patří opět jen tom-tomům. Od taktu jedenáct poprvé zazní marimba s vibrafonem dohromady. V patnáctém taktu vibrafon nahradí bicí nástroje, které jsou poté na dlouhou chvíli odmlčeny. Od dvacátého taktu je skladba situována pouze do dvou melodických bicích nástrojů. V šedesátém prvním taktu skončí notový zápis, ale úplným koncem skladby není. Hráči se vrátí zpět na začátek první strany, kterou dohrají a až poté následuje úplný závěr miniatury. Miniatura *Alla Turca* je velmi výrazným a hlasitým úsekem cyklu.

Miniatura *Born* je pomyslně rozdělena do tří částí. První se rozkládá na prvních osmi taktech a marimba se dvěma tom-tomy a guirem vytváří veselý úvod. V následujících osmi taktech melodii převezme vibrafon, který doplňují dva činely, dva šálky, sklenice a flexaton. Třetí část, začínající v sedmnáctém taktu, je určena pro kombinaci marimby a vibrafonu. Celá miniatura nese veselý náboj.

Čtvrtá miniatura *Menuet dekadence* je neobsáhlejší z celého cyklu a také nejzajímavější. Autor zde používá tritonové postupy, celotónovou harmonii a modulace, proto se miniatura může jevit jako atonální. *Menuet dekadence* se dělí na *Menuet* a *Trio*. Celou skladbu představují opět dva melodické bicí nástroje, marimba a vibrafon. *Menuet* je rozepsán do osmnácti taktů, přičemž prvních osm taktů je v repetici. *Trio* je rozloženo také na osmnácti taktech a má mírně odlišný charakter od *Menuetu*. Nese průbojnější a výraznější charakter. Celý průběh skladby trvá dvě minuty dvacet jedna vteřin. Délka je dána opakující se první částí. Tedy postup je následující: *Menuet* s repeticí, *Trio*, *Menuet* bez repetice až do konce miniatury.

Deym je nejkratší miniaturou ze všech, ale délka nahrávky tomu neodpovídá. Delší čas je způsoben opakováním téměř celé skladby. Při něm se miniatura ukončí v devátém taktu a posledních pět taktů se vynechá. Charakter je veselý a barevnost zvuků kompenzuje délku.

Šestá miniatura *XXX* se rozprostírá na dvaceti čtyřech taktech a jeví se jako intermezzo. Nástrojové obsazení je pouze ze dvou tom-tomů a ze dvou wood blocků.

Miniatura *Laudon* s číslem sedm využívá melodie známé vojenské písně. Autor ji dělí na dvě části. První část je napsána pro vibrafon a marimbu na dvacet tři taktů. Druhá je pro marimbu, dva tom-tomy, dva wood blocky, guiro, flexaton, dva šálky a dvě sklenice na třináct taktů. V ní je využito systematické střídání dvoudobých a třídobých taktů. Na nahrávce uslyšíme první a druhou část a po ní se vrátíme k první, která miniaturu uzavře.

Osmá miniatura +++ motivicky navazuje na druhou část z miniatury *Alla Turca*. Působí jako druhé intermezzo před vyvrcholením skladby. První tři takty mohou být pokládány za introdukci. Skladba se po přehrání strany vrátí na začátek a celá miniatura skončí taktem číslo devatenáct.

Poslední miniatura *4. XII. 1791... Amadeus* je složena ze dvou částí, které jsou patrné již z názvu. První část, která určuje Mozartovo datum úmrtí je hrána pouze nevytadenými bicími nástroji. Do dozvuku činelu poslední doby této části začíná druhá část, která je úplně stejná jako první miniatura s názvem *Amadeus*. Na závěr celého cyklu je umístěna kratičká jednotaktová coda.

Závěr

Prvním vytyčeným cílem mé bakalářské práce bylo uvést informace týkající se brněnské osobnosti Miloše Štědrně. Zjištěné a výše uvedené poznatky zahrnují životopisná data a celkový vývoj skladatele a muzikologa. Fakta jsou doplněna o krátké shrnutí jeho hudební tvorby, která je členěna podle skladebných forem, stylů a žánrů. Z nejobsáhlejších podkapitol hudební tvorby jmenujme např. komorní, vokální, filmovou a scénickou hudbu. Scénická hudba je propojena s brněnským divadlem *Husa na provázku*, které v životě Miloše Štědrně znamená třicet let spolupráce. Následným doplněním životopisu je výčet literárních děl v rozmezí třiceti let (1985 – 2015).

Druhým a stěžejnějším cílem textu bylo analytické zpracování vybraných dvou cyklů s mozartovskou inspirací. Jedná se o *Er muss dringend* a *Wam wachs Kabinet voskových figur Amadea*. Každý cyklus je analyzován důkladně. Každá část - miniatura je probádána zvlášť a k popisu je vždy doloženo formové schéma, které graficky znázorňuje pomocí čísel rozklad miniatury na úseky. První cyklus vokální mozartovské inspirace *Er muss dringend* obsahuje deset miniatur a je určen pro kladívkový klavír a soprán. Text sopránu je vyňat ze samotné korespondence Wolfganga Amadea Mozarta. Druhým je cyklus *Wam wachs* pro bicí nástroje. Zahrnuje devět miniatur. Autor zde využívá vyladěných i nevyładěných perkusních nástrojů, kterými dosahuje velké barevnosti zvuku. Analytické pojednání je ukončeno komentáři k audio nahrávkám, které nalezneme v příloze. Příloha obsahuje i fotokopie not vybraných cyklů.

Volba tématu pro bakalářskou práci pro mne nebyla příliš jednoduchá. Po delším uvažování jsem zvolila téma týkající se života a díla brněnské osobnosti. Všeobecně nejznámější je jeho scénická hudba vážící se k divadlu *Husa na provázku*. Práce mi umožnila přístup a pohled i do umělé sféry jeho tvorby. Analyzování vybraných cyklů bylo náročné, ale přineslo mi rozšíření badatelských i muzikologických obzorů.

Resumé

Bakalářská práce se soustředí na brněnskou osobnost Miloše Štědrně, hudebního skladatele a muzikologa. Snaží se předat dostatečné informace k zasazení Štědrně do přehledu současných skladatelů. Práce směřuje k jeho životu a událostem doprovázející jeho životní etapy. Dále se věnuje i hudebnímu a literárnímu tvoření. Stěžejní část je zaměřena na analytické bádání dvou vybraných cyklů s mozartovskou inspirací. Jimi jsou *Er muss dringend* a *Wam wachs Kabinet voskových figur Amadea*.

Hudební tvorba je rozčleněna do podkapitol, které jsou utvořeny podle hudebních forem a inspirací. Literární dílo je shrnuto v přehledu, který vystihuje autorovu literární činnost v letech 1985 až 2015. Jedná se o knihy, skripta, novinové články, statě a mnohé další.

Stěžejní úsek práce dedikuje již zmíněné cykly. Oba jsou rozebrány na dílčí části a pro upřesnění je vždy doplněno formové schéma. Na závěr kapitoly je přiřčen komentář k nahrávkám, které jsou přiloženy na CD v příloze.

Summary

Bachelor thesis focuses on Milos Štědroň, a composer and musicologist born in Brno. The study is trying to convey enough information for classifying Štědroň in to the overview of contemporary composers. Thesis is focused on his life and the events accompanying his stages of life. It also discusses his literary and musical creations. Main part is focused on analytical research of two selected cycles inspired by Mozart. These are: *Er muss dringend* and *Wam Wachs Cabinet Wax Amadea*.

His music creation is divided into subsections, which are formed by musical forms and inspirations. Literary work is summarized in a report that describes the author's literary activity in the years 1985 to 2015. These are books, textbooks, newspaper articles, essays and many others.

The main part of thesis dedicates the already mentioned cycles. Both are broken down into parts and for clarification the mold schemes are always enhanced. At the end of the chapter the commentary attached to the recordings that are included on the CD in the attachment.

Zusammenfassung

Bachelor-Arbeit konzentriert sich auf die Brüner Persönlichkeit von Miloš Štědroň. Das Ziel ist ausreichende Informationen zu sammeln und Štědroň als zeitgenössischer Komponist zu charakterisieren. Das Interesse konzentriert sich auf sein Leben und die Ereignisse rund um seine Lebensphasen. Die Arbeit widmet sich auch der Musik und der literarischen Schöpfung. Größerer und wesentlicherer Teil konzentriert sich auf die analytischen Untersuchungen der zwei ausgewählten Zyklen mit mozartischer Inspiration, *Er muss dringend vor* und *Wam wach-Kabinett von Wachfiguren Amadeus*.

Musikwerk ist in Unterabschnitte unterteilt, die durch musikalische Formen und Inspirationen gebildet werden. Das literarische Werk ist in einem Überblick zusammengefasst, der beschreibt Autors schöpferische Aktivität in den Jahren 1985 bis 2015. Es handelt sich um Bücher, Lehrbücher, Zeitungsartikel, Essays und andere literarische Arbeiten.

Der Kardinalpunkt dieser Bachelorarbeit dedizieren schon erwähnte Zyklen. Beide sind erörtern in Teilen und zur Klarheit ist immer Formschema zugegeben. Das Kapitelende anhält den Kommentar zu den Aufnahmen, die auf der CD im Anhang enthalten sind.

Anotace

Příjmení a jméno autora:	Nela Chudáčková
Katedra:	Muzikologie
Fakulta:	Filozofická
Název diplomové práce:	Miloš Štědroň a jeho dvě mozartovské inspirace
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Alice Ondřejková, Ph.D.
Počet znaků:	90 840
Počet stran:	87
Počet příloh:	21, CD s audio nahrávkami
Počet použité literatury a zdrojů:	38
Klíčová slova:	Miloš Štědroň, Brno, Hudební věda, Husa na provázku, Leoš Janáček, Wolfgang Amadeus Mozart, <i>Er muss dringend</i> , <i>Wam wachs Kabinet voskových figurín Amadea</i>
Krátká charakteristika diplomové práce:	Bakalářská práce se věnuje skladateli a muzikologovi Miloši Štědroňovi. Pojednává o jeho životě, mapuje hudební a literární tvorbu. Stěžejní částí je analýza dvou cyklů s mozartovskou inspirací. Jsou jimi <i>Er muss dringend</i> a <i>Wam wachs Kabinet voskových figurín Amadea</i> .

Bibliografie a použité zdroje

Literatura

- ŠTĚDRONĚ, Miloš a Iva BITTOVÁ. *Přijdu za poledne. Miloš: můj život s hudbou a lidmi kolem ní: Miloš Štědroň - skladatel, muzikolog a pedagog o dětství, literatuře, divadle, hudbě, univerzitě, ale i o Brně*. 1. vyd. Editor Olga Jeřábková. Brno: Barrister, 2012, 155 s.
- VYSLOUŽIL, Jiří, Ivan POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Hudební slovník pro každého*. 1. vyd. Vizovice: Lipa--A.J. Rychlík, 1995-1998, 2 v.
- MATZNER, Antonín, Ivan POLEDŇÁK a Igor WASSERBERGER. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. 1. vyd. Praha: Supraphon, 1990.
- MOZART. *Briefe und Aufzeichnungen. Gesamtausgabe. Herausgegeben von der Internationalen Stiftung Mozarteum Salzburg. Gesammelt und erläutert von Wilhelm A. Bauer und Otto Erich Deutch. Band I.: 1755-1776*; Bärenreiter Kassel, Basel, London, New York 1962; VEB Deutscher Verlag für Musik Leipzig.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Claudio Monteverdi. Génius opery*. Praha: Supraphon, 1985.
- FALTUS, Leoš a Miloš ŠTĚDRONĚ. *Formování hudby*. Vyd. 2., Na JAMU 1. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2003.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Základy mikrotektoniky: (9 analýz)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1991.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Základy polymelodiky: (12 analýz)*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1992.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Leoš Janáček a hudba 20. století: paralely, sondy, dokumenty*. 1. vyd. Brno: Nadace Universitas Masarykiana, 1998. Scientia (Nadace Universitatis Masarykiana).
- POLÍVKA, Boleslav a Miloš ŠTĚDRONĚ. *Bolek Polívka v hlavní roli*. Vyd. 1. Ilustrace Dušan Ždímal. Brno: Jota, 1999.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Bolek Polívka v hlavní roli: divadlo*. Vyd. 2., rozš. Ilustrace Dušan Ždímal. Brno: Jota, 2003.

Internetové zdroje

- http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665
- <http://www.musicbase.cz/skladatele/988-stedron-milos/>
- <http://old.musica.cz/skladatele/stedron-milos.html>
- <http://www.csfd.cz/tvurce/80140-milos-stedron/zajimavosti/>
- <http://www.casopisharmonie.cz/rozhovory/stedron.html>
- <http://www.brno.cz/brnensky-metropolitan/brnensky-metropolitan-rozhovory/rozhovor-milos-stedron-leden-2014/>
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10992947754-ceny-ministerstva-kultury-2014/21454215718>
- <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1093836883-na-plovarne/20352216035-na-plovarne-s-milosem-stedronem/>
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10396280248-fenomen-milos-stedron/>
- <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10090925908-vsechnoparty/206522161600040/obsah/103247-milos-stedron>
- <http://www.ceskatelevize.cz/hledani/?q=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&submitSearch=Hledej+video&cx=000499866030418304096%3Afg4vt0wcjv0&cof=FORID%3A9&ie=UTF-8>
- [http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Apet%C3%BDt%22\\$](http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Apet%C3%BDt%22$)
- [http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22St%C5%99%C3%ADbrn%C3%BD%20v%C3%ADtr%22\\$](http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22St%C5%99%C3%ADbrn%C3%BD%20v%C3%ADtr%22$)
- [http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Toulky%20Moravou%22\\$](http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Toulky%20Moravou%22$)
- [http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Rendez-vous%22\\$](http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Rendez-vous%22$)
- [http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Lady%20magaz%C3%ADn%20a%20jeho%20host%C3%A9%22\\$](http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Lady%20magaz%C3%ADn%20a%20jeho%20host%C3%A9%22$)
- [http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Telefonot%C3%A9ka%22\\$](http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0&porad=%22Telefonot%C3%A9ka%22$)

- <http://hledani.rozhlas.cz/?query=milo%C5%A1+%C5%A1t%C4%9Bdro%C5%88&offset=0>
- <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/112465?locale-attribute=cs>
- <http://www.databazeknih.cz/recenze-knihy/recenze-knihy-milos-stedron-claudio-monteverdi-genius-opery-editio-supraphon-praha-1985-2757>
- <http://www.musica.cz/cz/composers/show?itemId=28>
- <http://epedagog.upol.cz/eped1.2002/recenze03.htm>
- <http://baila.net/kniha/27658738/bolek-polivka-v-hlavni-rol-i-milos-stedron>
- <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/kultura/166926-milos-stedron-mezi-polednem-a-prateli/>

Diplomové práce

- UCHYTILOVÁ, Lucie. *Původní české muzikály Milana Uhdeho a Miloše Štědroňe v Městském divadle Brno*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Prof. PhDr. Margita Havlíčková.
- MACHOVÁ, Bc. Iveta. *Janáček ve hře Milana Uhdeho Leoš aneb Tvá nejvěrnější*. Brno, 2013. Magisterská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Prof. PhDr. Miloš Štědroň, CSc.
- FINSTERLOVÁ, Linda. *Miloš Štědroň - osobnost brněnského hudebního života*. Brno, 2014. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce Miloš Vacek.

Seznam příloh

Příloha č. 1 *Er muss dringend*

Příloha č. 2 *Muede*

Příloha č. 3 *Reise*

Příloha č. 4 *Joli oiseau*

Příloha č. 5 *Banalissimo*

Příloha č. 6 *Eccellenze*

Příloha č. 7 *Empfehlungen*

Příloha č. 8 *Ritornello*

Příloha č. 9 *Arietta*

Příloha č. 10 *Meine unterschrift*

Příloha č. 11 *Fine*

Příloha č. 12 *Amadeus*

Příloha č. 13 *Alla Turca*

Příloha č. 14 *Born*

Příloha č. 15 *Menuet dekadence*

Příloha č. 16 *Deym*

Příloha č. 17 *Laudon*

Příloha č. 18 *XXX*

Příloha č. 19 *4.XII. 1791 ...*

Příloha č. 20 *Amadeus*

Příloha č. 21 *Přehled literární tvorby Miloše Štědrone od roku 1985 až do roku 2015*

Příloha č. 22 *CD s audio nahrávkami*

Přílohy

Příloha č. 1

$\text{♩} = 90-104$ Er muß dringend

Pfte

Pfte

roc

Er muß dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein, dringend sein

sein: Er muß dringend sein, dringend sein

①

www.notovypapir.cz

MÜDE

3/1 ♩ = 90-104

voc mü-de mü-de mü-de mü-de

ffte

mü-de mü-de : Ich bin wie a-llzeit dein Bru-der : dein Bru-der Wo-lfgang

voc

ffte

No-zart, de-ssen Fi-ngern von schrei-ben von schrei-ben von schrei-ben mü-de sind mü-de sind

voc

te

8-va

(2)

www.notovypapir.cz

3/5 $\text{♩} = 75-80$ REISE ...

Rei-se Rei-se Rei-se

J-nnsbruck Bo-tzen Bo-tzen Ro-ve-re-do: Ro-ve-re-do

May-land May-land Ve-ro-na, Ve-ro-na, Ve-ro-na Rei-se

Joli oiseau /s.Beckett: Fin de partie/

$\text{♩} = 75-84$

Voc Jo-li oi-seau quitte ta cage, vole vers moi bien ai-

Pte

Voc mée niche to-i dans co-rsage dis-lu-i co-mbien

Pte

rc je suis e-mme-rdé Je suis e-mme-rdé

Pte

$\text{♩} = 104-108$ BANALISSIMO... (česká verze asi jen do českého prostředí, jinak Joli...)

VOC: za-let' pla-čů k mé pa-ne-nce

rit- - - in tempo FINE

VOC: vy-let' z ke-ce ven, ven, ven: u-hní-zdi se v po-dbr-se-nee, vy-říd', jak jsem o-tra-ven

D.C. al FINE

DOHRA

Pte

Eccellenza...

$\text{♩} = 116-120$

4/5 3/5 4/5

voc *E-cce-le-nza di vo-stre e-cce-len-za de-vo-ti-si-mo et obli-ga-*

Pfno

3:2

ti-si-mo se-vo-le-o-po-ldo Mo-zart

The image shows a handwritten musical score on a grid background. At the top, the title 'Eccellenza...' is written in a cursive hand. Below it, the tempo is indicated as '♩ = 116-120'. The score is divided into two systems. The first system starts with a vocal line in treble clef and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The vocal line has lyrics: 'E-cce-le-nza di vo-stre e-cce-len-za de-vo-ti-si-mo et obli-ga-'. The piano part includes a 3:2 time signature. The second system continues the vocal line with lyrics: 'ti-si-mo se-vo-le-o-po-ldo Mo-zart'. The piano part continues with various chords and melodic lines. There are double slashes in the piano part of the first system, indicating a break in the music. Dynamic markings like 'f' and 'ff' are present in the vocal line.

♩ = 75-84

EMPFEHLUNGEN...

voc

E-mpfe-hlu-ngen an a-lle gu-te gu-te Freu-nde...

pfe

3 : 2

6 : 4

3 : 2

con sentimento

voc

und Freu-ndi-nen und Freu-ndi-nen A-ddi-o! A-ddi-o-

pfe

RITORNELLO : gute Reise - schlimme Reise

$\text{♩} = 112-116$

2/5

voc

Gute Rei-se schlimme Rei-se

Pfe

schlimme Rei-se

truu

♩ = 90-104 Arietta Misera ben son io...

3/4

voc

Mi-se-ra ben son i-o che nel se

Pfe

gre-ffo la-ccio a-mo non spe-ro e ta-ccio el' i-dol mi-o, el' i-dol

voc

mi-o el' i-dol mi-o no-l sa -

x

Meine Unterschrift...

$\frac{2}{4}$ ♩ = 104-108

Meine U-nte-rschrift Eu-er Hochwü-rdi-gen und f

truu truuu truuu truuu

truu truu truu truu

(hochfürstlichen)

rs-lich-en E-xce- - Ne-nzi- en mei-ner grä-di-gen Herrn

Herrn u-nter-riht-igst ge-ho-rsa-mster Le-o-pold Mo-zart Vi-ce-Ce-pe-llmei-ster

FINE /coda/

2/4 ♩ = 104-112

vc

pf

vc

pf

Ich muß a-lein dri-ngend sein! Ich muß a-lein dri-ngend sein! Dri-ngend dri-ngend sein

4/4 ♩ = 90-104 AMADEUS asi 2.

The image shows a handwritten musical score on four systems of staves. Each system consists of a treble clef staff (labeled 'ribr') and a bass clef staff (labeled 'nar'). The music is written in 4/4 time with a tempo marking of ♩ = 90-104. The title 'AMADEUS' and the tempo 'asi 2.' are written at the top. The score includes various musical notations such as notes, rests, and accidentals. There are double slashes between systems, suggesting repeat or continuation points. A circled '1' is located at the bottom of the page.

The image shows two systems of handwritten musical notation on a blue background. Each system consists of two staves. The top staff of each system is labeled 'vibr' and the bottom staff is labeled 'nar'. The notation includes various musical symbols such as treble clefs, notes, rests, and accidentals (sharps, flats, and naturals). The first system spans four measures, and the second system spans three measures. There are empty staff lines below each system.

Alla Turca 3. pokus podruhé vřít (3)

$\text{♩} = 128-132$

2/1

key

drums

2 crotali 2 cups 2 glasses 2 wood blocks

2 tom-toms 2 tom-toms

trums

high-hat 2 tom-toms 2 cups high-hat

trums

trums

trums

www.notovvoair.cz

Alla Turca (1) FINE

Handwritten musical score for maracas (mar) and vibraphone (vibr). The score is divided into four systems, each with two staves. The notation includes notes, rests, and various performance markings such as \times and \circ .

System 1: $4/5$ $7/7$ \rightarrow (4)

System 2: $4, 5/4$ ($+2, 5/8$)

System 3: \times \times \times \times \times

System 4: \times \times \times \times \times

At the bottom of the page, the tempo and ending are indicated: *Alla Turca* (2) and *D.C. al FINE*.

$\text{♩} = 120-128$

BORN (5)

2/4

dr.

drums

tom-tom

guirra

2 tom-toms

2 5 4 2 0

dr.

stih

drums

guirra

9 5 7 9 5

2 5 5 0 0

ibx.

drums

2 crotali

2 cups

glass

flexiton

9 5 6 5 9 5

stih

2 4 7 2 5

2 5 10 3

6

(1, 423
2, 846

3

nat

ibr

15245

nat

ibr

+9%

2,44 → 2,68

2,490 →

Zpřevodit?

nat

ibr

2,522 → 2,51 2,48 2,50

Zkusit kpsi 2. řádek ??

Klep
ciul

1. 7 lah'u' 9s 19
8s 42

Menuet dekadenca

$\text{♩} = 80-104$

(7)

vibr
mar

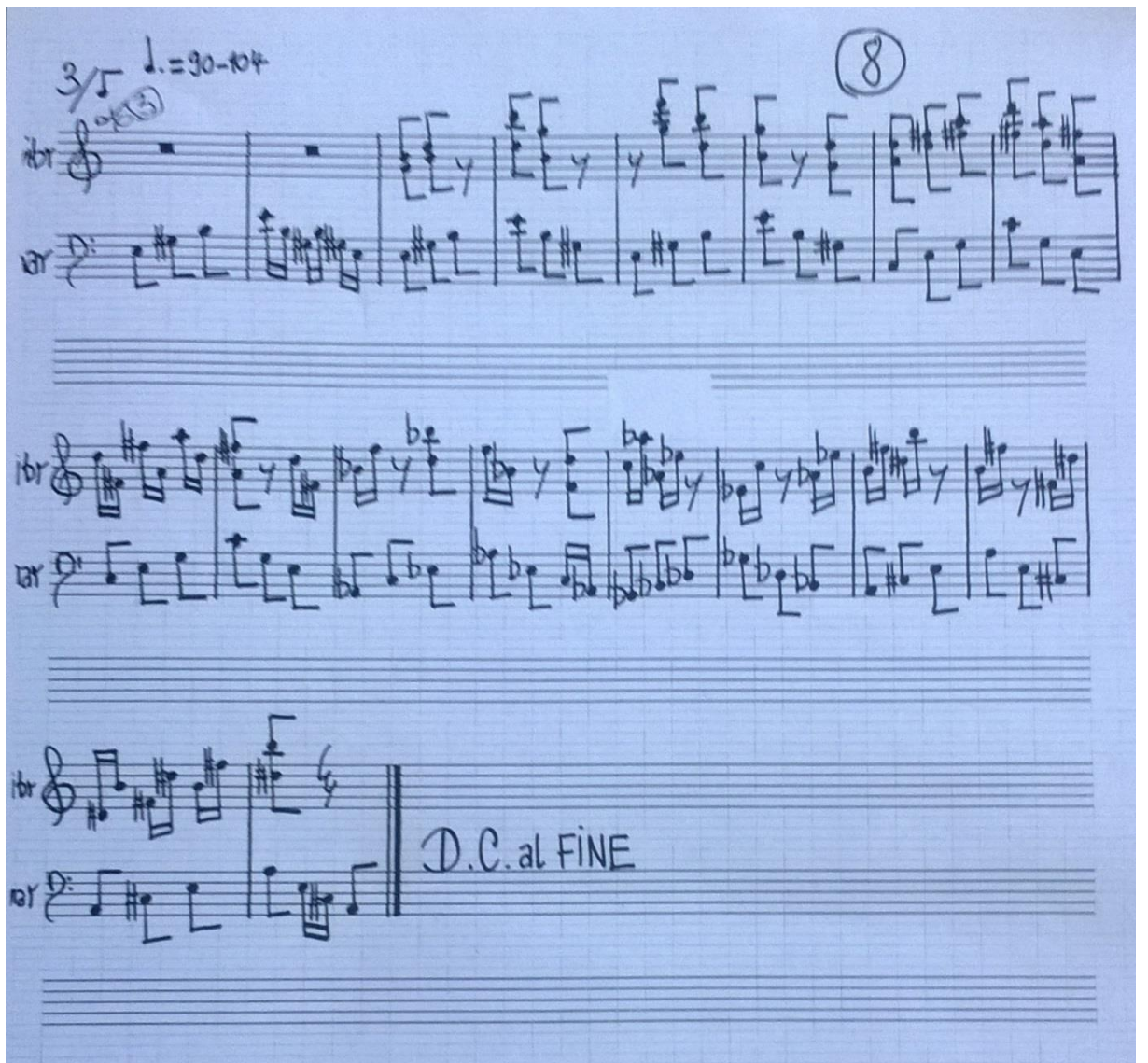
vibr
nar

vibr
nar

vibr
nar

FINE

Handwritten musical score on a blue background, consisting of three systems of two staves each (treble and bass clef). The first system includes a tempo marking $\text{♩} = 90-104$ and a circled number 8. The notation includes various notes, rests, and dynamic markings such as *mf* and *f*. The piece concludes with a double bar line and the instruction "D.C. al FINE".

DEYM

$\text{♩} = 120$

~~4/4~~

vibr *acc.*

drums

guitro high-hat flexaton 2 cups 2 tom-toms high-hat 2 crotali wood block

D=122 subito sord. subito sord.

vibr

mar

6:4

vibr

mar

FINE

D.C. al FINE

9

2/4 ♩ = 138

2 tom-toms

Drums 1

Drums 2

2 wood blocks

2 tom-toms

Drums 1

Drums 2

2 wood blocks

2 tom-toms

Drums 1

Drums 2

2 tom-toms

2 wood blocks

2 wood blocks

(9) (2)

$\text{♩} = 120 (112)$ LAUDON

2/5

vibr

ar

ibr

ar

ibr

ar

ar

toms

2 tom-toms 2 wood blocks 2 cups 2 glasses

guzmo flexatol

3/5 2/5 3/5 2/5

D.C. al FINE e possibile

ODSAZENÍ

10

www.natovvnanic.cz

Handwritten musical score for vibraphone (vibr) and maracas (mar). The score is written on a grid background and consists of six systems of staves. The first system includes a tempo marking of $2/4$ and a metronome marking of $\text{♩} = 116-120$. Above the first staff are three asterisks (* * *). The score features various musical notations including eighth and sixteenth notes, rests, and accidentals. There are several circled numbers (1, 2, 3, 4) and a circled 'M' at the end. The word "FINE" is written in the middle of the third system. The final system concludes with the instruction "D.C. al FINE".

www.notovvpadir.cz

$\text{♩} = 112-120$ 4.XII.1791... (12)

2/4 ①

I 2 cow-bells 2 cups 2 glasses high-hat sord. subito claves 2 cups 2 glasses

II tom-tom tom-toms tom-toms tom-toms

sempre crescendo e accentato

I 2 wood blocks 2 cow bells guiro 2 glasses 2 cups flexaton glass 2 cow bells claw

II tom-toms tom-toms tom-toms 6:4

②

I 2 cow bells guiro flexaton 2 glasses 2 cow bells 2 wood blocks high-hat flexaton

II 2 tom-toms 7:4 tom-toms 3:2 3:2 3:2

I 2 glasses flexaton high-hat sord. flexaton

II 2 tom-toms 2 tom-toms 2 tom-toms tom-tom sff

4/4 ♩ = 120-128 AMADEUS

vibr
mar

vibr
mar

vibr
mar

vibr
mar

13

Handwritten musical score on a blue grid background. The score is divided into several systems:

- System 1:**
 - vibr:** Treble clef, melodic line with various accidentals (sharps, flats).
 - mar:** Treble clef, accompaniment line with chords and single notes.
- System 2:**
 - vibr:** Treble clef, melodic line.
 - mar:** Treble clef, accompaniment line.
 - Handwritten text: *ritua pauzicka* with a circled '3' above it.
- System 3:**
 - Handwritten text: *CODA 2 tom-toms*
 - drums 1:** Treble clef, drum notation with a high-hat symbol and a wavy line.
 - drums 2:** Treble clef, drum notation.

The score includes various musical notations such as clefs, notes, rests, and accidentals. There are also double slash marks indicating section breaks or repeats.

Přehled literární tvorby Miloše Štědrone od roku 1985 až do roku 2015

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Claudio Monteverdi. Génius opery*. Praha: Supraphon, 1985.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. Josef Berg. *Skladatel mezi hudbou, literaturou a divadlem*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 187 s. ISBN 80-210-0543-2.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Základy polymelodiky (12 analýz)*. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 143 s. ISBN 80-210-0445-2.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Die tschechische Musikkultur nach 1989*. Österreichische Musikzeitschrift, Wien: Musikwissenschaftlicher Verlag, 1993, Jhrg. 47, 7-8, s. 417-420. ISSN 0029-9316.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš, Petr PEŇÁZ a Zdenka FRÝDKOVÁ. *Cantilenaе diversae pro Distractione Animi adhibendae Anno 1745 - I. část*. Opus musicum, Hudební revue, Brno: Nadace Opus musicum, 1993, XXIV-1992, č. 2, s. 1-16. ISSN 0860-8505.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš, Petr PEŇÁZ a Zdenka FRÝDKOVÁ. *Cantilenaе diversae pro Distractione Animi adhibendae Anno 1745 - II. část*. Opus musicum, Hudební revue, Brno: Nadace Opus musicum, 1993, XXIV-1992, 4-5, s. 17-32. ISSN 0860-8505.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš, Petr PEŇÁZ a Zdenka FRÝDKOVÁ. *Cantilenaе diversae pro Distractione Animi adhibendae Anno 1745 - III. část*. Opus musicum, Hudební revue, Brno: Nadace Opus musicum, 1993, XXIV-1992, č. 6, s. 33-48. ISSN 0860-8505.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš, Petr PEŇÁZ a Zdenka FRÝDKOVÁ. *Cantilenaе diversae pro Distractione Animi adhibendae Anno 1745 - IV. část*. Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1993, XXIV, č. 9, s. 49-64. ISSN 0862-8505.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš, Jiří FUKAČ a Jaroslav JIRÁNEK. *Sémantizace pomocí nápěvků mluvy*. In *Základy hudební sémiotiky - II. díl*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1993. s. 194-199. 3. ISBN 80-210-0566-1.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš, Petr PEŇÁZ a Zdenka FRÝDKOVÁ. *Cantilenaе diversae pro*

Distractione Animi adhibendae Anno 1745 - V. část. Opus musicum, Hudební revue, Brno: Nadace Opus musicum, 1993, XXV, č. 2, s. 65-80. ISSN 0860-8505.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Opera velkoměsta i expresivitu.* In Národní divadlo v Praze Program ND. Praha: Národní divadlo, 1993. s. 27-35. ISBN 80-859-2103-2.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš a Jaroslav MALINA. *Co a kdy je tvořivost v hudbě?* In O tvořivosti ve vědě, politice a umění. Boskovice, Brno, Praha: Nakl. Albert Boskovice, JOTA Brno, Svoboda, Libertas, 1993. s. 205-208. II. díl. ISBN 80-858-3400-6.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš a Dušan ŠLOSAR. *Česká hudební terminologie v díle J. A. Komenského.* SPFFBU, Brno: Masarykova univerzita, 1993, roč. 1992-93, H 27-28, s. 17-42. ISSN 0231-522X.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Errata v libretu Janáčkovy poslední opery Z mrtvého domu (Dostojevskij-Janáček-Bakala-Chlubna).* Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1994, XXVI, č. 7, s. 201-204. ISSN 0862-8505.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Jméno Firkušný.* Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1994, XXVI, č. 7, s. 219-220. ISSN 0862-8505.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš a Miloslav ŠTUDENT. *Hudba v pražské slavnosti.* Folia historica Bohemica, Praha: Ústav československých a světových dějin ČSAV, 1994, roč. 1994, č. 17, s. 143-150. ISSN 0231-7494.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Monolog-dialog u Janáčka.* Czech Music 95 Music Information Centre of the Czech Music Funtation, 1995, roč. 1995, č. 6, s. 1-3. ISSN 1211-0264.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Janáček s "Danube": Some Notes in the Montage of the Symphony by the Comp. on the Reconstruction from an Autographic Draft.* In Janáček and Czech Music Proceedings of the International Conference. 1. vyd. Saint Luis: Pendragon Press, 1995. s. 321-334. Janáček and Czech Music Proceedings of the Interna. ISBN 0-9451-9336-x.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Das Schlaue Füchslin - eine Oper des Walds, der Natur und der Impression.* In Program ND. Praha: Národní divadlo, 1995. s. 10-27. ISBN 80-859-2114-6.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *The cunning little Vixen.* An opera of the forest, of nature, an

impression. In Program ND. Praha: Národní divadlo, 1995. s. 40-56. ISBN 80-859-2114-6.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Příhody Lišky Bystroušky - opera lesa, přírody a imprese*. In Program ND. Praha: Národní divadla, 1995. s. 9-23. ISBN 80-859-2107-3.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Janáček o naturalismu*. Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1995, roč. 27, č. 6, s. 281-293. ISSN 0862-8505.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Literární texty u moravských skladatelů 60. let 20. století*. Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1995, roč. 27, č. 1, s. 13-17. ISSN 0862-8505.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Leoš Janáček - první čestný doktor MU*. Univerzitní noviny, Brno: Masarykova univerzita Brno, 1995, roč. 1995, č. 9, s. 1-4. ISSN 1211-6866.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Hudební terminologie Adama Michny z Otradovic* (spoluautor D. Šlosar). SPFFBU, Brno: Masarykova univerzita, 1996, roč. 1994, H 29, s. 13-24. ISSN 0231-522X.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš a Miloslav ŠTUDENT. *Phasma Dionysiacum musicae*. SPFFBU, Brno: Masarykova univerzita, 1996, roč. 1994, H 29, s. 45-62. ISSN 0231-522X.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Výskyt slova burčák v německo-latinském studentském zpěvníku z Brna*. In Albert Boskovice. 1. vyd. Boskovice: Albert Boskovice, 1996. s. 97-102. Pocta Dušanu Šlosarovi. ISBN 80-85834-39-1.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Jiří Fukač šedesátiletý? Neuvěřitelné...* Hudební věda, Praha: Ústav pro hudební vědu AV ČR, 1996, XXXIII, č. 1, s. 92-95. ISSN 0018-7003.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Nový*. Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1996, roč. 28, č. 3, s. 102-103. ISSN 0862-8505.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Jeskyně Steve Reicha*. Opus musicum, Brno: Nadace Opus musicum, 1996, roč. 28, č. 1, s. 28. ISSN 0862-8505.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Fenomén Janáček*. Hudební rozhledy: měsíčník pro hudební kulturu, Praha: Společnost Hudební rozhledy, 1996, roč. 49, č. 11, s. 36-38. ISSN 0018-6996.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Anketa na konci století*. Literární noviny, Praha: Společnost pro Literární noviny, 1996, roč. 1996, č. 11, s. 1. ISSN 1210-0021.

- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Konec století a tisíciletí na Skleněné louce*. TICHŮ, Brno: Skleněná louka, 1996, roč. 1996, nulté číslo, s. 8-9.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Janáčková melodika - některé specifické rysy*. SPFFBU, Brno: Masarykova univerzita, 1997, XLIV, H 30, s. 93-108. ISSN 0231-522X.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Cantilenae diversae. Obraz Brna 18. století v písňové tvorbě studentského anonyma*. SPFFBU, Brno: Masarykova univerzita, 1997, roč. 1996, H 31, s. 59-81. ISSN 0231-522X.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Was war "österreichisch" an 25 - jährigem Janáček (Leipzig und Wien)*. In Colloquium: 1. vyd. Brno: FF MU, 1997. s. 32-35. ISBN 80-210-1625-6.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Listy důvěrné. Analytické poznámky ke skice Janáčková II. smyčcového kvartetu*. Hudební věda, Praha: Ústav pro hudební vědu AV ČR, 1997, XXXIV, č. 1, s. 90-99. ISSN 0018-7003.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Hesla ve Slovníku české hudební kultury*. In *Slovník české hudební kultury*. 1. vyd. Praha: Editio Supraphon, 1997. s. passim, 101 s. ISBN 80-7058-462-9.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Leoš Janáček a hudba 20. století. Paralely, sondy, dokumenty*. 1. vyd. Brno: Nadace Universitas Masarykiana, 1998. 301 s. ISBN 80-210-1917-4.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Autografní skica Janáčková II. smyčcového kvartetu Listy důvěrné*. In *Kritické edice hudebních památek II*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1998. s. 91-99. Česká hudba dvacátého století. ISBN 80-7067-8-879-8.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Janáček, Dostojewski, Chlubna, Bakala: Errata in der letzten Oper*. In *Colloquium Stadt und Region als Schauplätze des Musikgeschehens - Brno 1993*. Komponist und Literatur im Kulturambiente der Neuzeit - Brno 1994. 1. vyd. Brno: Filozofická fakulta MU, 1998. s. 157-162. ISBN 80-210-1902-6.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Janáček and his relation to the Avant-garde of the 1920's*. In Prof. Jiří Fukač. *Festschrift/Commemorative Book*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus University of Education, 1998. s. 153-157. ISBN 80-7041-674-2.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš. *Janáček a hudba 20. století - Janáček a verismus*. Univerzitní noviny, Brno: MU Brno, 1998, roč. 5, č. 10, s. 21-25. ISSN 1211-6866.
- ŠTĚDRŮŇ, Miloš a Dušan ŠLOSAR. *Hudební termíny ve slovníku Tomáše Rešla*.

SFFFBU, Brno: Masarykovy univerzita, 1999, roč. 1998, H 33, s. 71-82. ISSN 1212-0391.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Janáčeks Music for the Contemporary Culture Exhibition in Brno, 1928*. In *The Crossroads of European Culture 1998 . Responsibility and Hopes*. Proceedings of the Conference. 1. vyd. Brno: University of Technology Brno, 1999. s. 29-30. ISBN 80-214-1249-6.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Due Boemi-ein Beispiel einmaliger interpretatorischen Ambivalenz*. In *Colloquium: Die Musikentwicklung nach 1968/69. Im Verzeichen einer Überlebensphilosophie der Neuen Musik?* Brno 1997. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. s. 66-77. ISBN 80-210-2155-1.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Vor der Gesamtausgabe der Sprechmelodien von Leoš Janáček*. Bemerkungen zum Projekt. In *Colloquium: Komponist und Humanität / Prosa-vertont, tönendgestaltet und musikalisch erlebt* . Brno 1998. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999. s. 137-139. ISBN 80-210-2155-1.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Direct Discourse and Speech Melody in Janáčeks Operas*. In *Janáček Studies*. 1. vyd. Cambridge: Cambridge University, 1999. s. 79-109. ISBN 0-521-57357-2.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Janáčkův a Vrchlického Amarus: několik deklamačních i jiných marginálií*. In *Du podel blesku. Sborník k 70. výročí smrti Leoše Janáčka*. 1. vyd. Vendryně: WELES, 1999. s. 9-10.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Bolek Polívka v hlavní roli*. 1. vyd. Brno: Jota, 1999. 222 s. ISBN 80-7217-083-X.

- ŠTĚDRŇ, Miloš a Dušan ŠLOSAR. *Hudební terminologie ve slovníku Kašpara Vusína*. 1. vyd. Brno: SPFFBU, 2000. 9 s. H 34. ISBN 80-210-2346-5.

- ŠTĚDRŇ, Miloš a Dušan ŠLOSAR. *Česká hudební terminologie 15. století*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2000. 7 s. SPFFBU H 35.

- ŠTĚDRŇ, Miloš a Leoš FALTUS. *Leoš Janáček: Smyčcový kvartet č. 1*. Souborné kritické vydání. Předmluva, notový text, vydavatelská zpráva - pětijazyčně (česky, německy, anglicky, francouzsky, rusky). 1. vyd. Praha: Editio Bärenreiter Praha, 2000. 111 s. řada E, svazek 3. ISBN M-2601-0024-4.

- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Bezzájmová libost - hudební zápisník*. 1. vyd. Brno: Nadace Universitas Masarykiana, MU Brno, 2000. 12 s. Univerzitní noviny. ISBN 1211-6866.
- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Nová hudba v šedesátých letech v brněnském Domě umění*. In 90 let Domu umění města Brna. Historie jednoho domu. Katalog výstavy. 1. vyd. Brno: Dům umění m. Brna, 2001. ISBN 80-7009-124X.
- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Janáčkovy nápěvky mluvy. Imprese-stereotypy-výsledky analýz? Prolegomena před vydáváním úplného souboru Janáčkových nápěvků z let 1897-1928*. Hudební věda, Praha: Ústav pro hudební vědu AV ČR, 2001, XXXVII, 1-2, s. 140-156. ISSN 0018-7003.
- ŠTĚDRŇ, Miloš, Leoš FALTUS a Marie KUČEROVÁ. *Amarus. Kantáta pro sóla, smíšený sbor a orchestr*. Partitura. Souborné kritické vydání. 1. vyd. Praha: Editio Bärenreiter, 2001. 121+9. sv. 1, řada B. ISBN M-2601-0000-8.
- ŠTĚDRŇ, Miloš a Dušan ŠLOSAR. *Dějiny české hudební terminologie*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 124 s. Spisy MU, Filozofická fakulta, č. 356. ISBN 80-210-3553-6.
- ŠTĚDRŇ, Miloš. Leoš Janáček: *II. smyčcový kvartet "Listy důvěrné"*. *Úvahy před kritickým vydáním*. In Fenomén Janáček včera a dnes. Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference, Konzervatoř Brno 2004. 1. vyd. Praha: Togga Praha, 2006. s. 55-61, 7 s. ISBN 80-87005-00-7.
- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Cena kolegia revue Dokořán za hudbu k muzikálu Nana*. : Městské divadlo Brno, Revue Dokořán, 2006.
- ŠTĚDRŇ, Miloš a Miloslav ŠTUDENT. *Claudio Monteverdi: Orfeo*. In Program ND Praha. 1. vyd. Praha: Národní divadlo - opera, 2007. 45 s. ISBN 978-80-7258-010-1.
- ŠTĚDRŇ, Miloš a Leoš FALTUS. *Smyčcový kvartet č. 1. Z podnětu L. N. Tolstého "Kreutzerovy sonáty"*. 1. vyd. Praha: Editio Bärenreiter, 2007. 45 s. Urtext.
- ŠTĚDRŇ, Miloš. *Cantilenae diversae pro distractione animi adhibendae descriptae anno 1745 - nova, parerga et paralipomena (20 Jahre nach)*. In honorem Ivan Poledňák. In Musicologica olomucensia IX, Acta Universitatis Palackinae Olomucensis. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. s. 201-210, 10 s. ISBN 978-80-244-1716-5.

- ŠTĚDRONĚ, Miloš a Leoš FALTUS. *Leoš Janáček: smyčcový kvartet č. 2 "Listy důvěrné"*. Kritické vydání a faksimile. 1. vyd. Praha: Editio Bärenreiter, 2007. 124 s. Kritické vydání.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Setkání s Leošem Janáčkem. Jeřábková, Olga. Přijdu za poledne, Miloš: můj život s hudbou a lidmi kolem ní*. 1. vyd. Brno: Barristev & Principal, 2012. s. 13-20, 8 s. ISBN 978-80-87474-52-5.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Případ Salieri. Živá historie*. Brno: Extra Publishing, 2014. s. 68-71, 4 s. ISSN 1802-2278.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Kundera – objevitel janáčkovského rituálu*. Lidové noviny, 2014. s. 10. ISSN 1213-1385.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Janáčkův verismus – soudobý stav problematiky*. 23. ročník konference Janačkiana 2014, Ostrava 2014.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Dmitrij Šostakovič, poslanec Nejvyššího sovětu*. Divadelní noviny. Praha: Divadelní noviny. ISSN 1210-471x.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Vladimír Helfert a jeho letos jubilující žáci*. Opus musicum, Opus musicum op.s., 2015, roč. 47, č. 6, s. 69-72. ISSN 0862-8505.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Profesor Jiří Vysloužil zemřel*. Universitas. Brno: Masarykova univerzita, 2015. s. 45-47, 3 s. ISSN 1211-3387.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Pocta Jaromíru Nečasovi*. Národopisná revue, Národní ústav lidové kultury, 2015, roč. 25, č. 3, s. 346-347. ISSN 0862-8351.
- ŠTĚDRONĚ, Miloš. *Jak se stal Janáček veristou*. Karel Steinmetz, David Kozel a kol.. Janačkiana 2014. Sborník z 32. ročníku konference. Ostrava: Ostravská univerzita, 2015. s. 13-30, 18 s. ISBN 978-80-7464-709-3.⁶⁷
- <http://www.divadelni-noviny.cz/author/milos-stedron>

⁶⁷http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=2665 citováno dne 8. 4. 2016